

*Cum ar trebui să fie
dărnicia mea ca să-I fie
plăcută lui Dumnezeu?*

Thomas Gouge

Cum ar trebui să fie dărnicia mea
ca să-I fie plăcută lui Dumnezeu?

Thomas Gouge

Cum ar trebui
să fie dărnicia mea
ca să-I fie plăcută
lui Dumnezeu?

MAGNA GRATIA

Dascălu, 2026

CUM AR TREBUI SĂ FIE DĂRNICIA MEA CA SĂ-I FIE PLĂCUTĂ LUI DUMNEZEU?

Thomas Gouge

Copyright © 2026 Editura MAGNA GRATIA. Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă în orice formă și prin orice mijloace – electronice, mecanice, prin fotocopiere, microfilmare, înregistrare sau alt fel – cu excepția unor citate scurte în recenzii, fără permisiunea prealabilă a deținătorului drepturilor de autor.

Publicat în original sub titlul *After What Manner Must We Give Alms, That They May Be Acceptable and Pleasing Unto God?*, de Rev. Thomas Gouge, parte din *The Morning Exercises at Cripplegate, St. Giles*, vol. 1, London: William Tegg, 1844.

Traducerea: Ninel Lazăr. Corectura: Monica Lazăr. Tehnoredactare și DTP: MG Books.

Dacă nu este precizat altfel în text, citatele biblice sunt preluate din Biblia Cornilescu, ediția revizuită. Drepturi de autor British and Foreign Bible Society (BFBS) și Societatea Biblică Interconfesională din România (SBIR) 1924, 2016. Folosit cu permisiune. Referințele biblice notate cu NTR sunt preluate din Biblia, Noua Traducere Românească (NTR). Copyright 2007, 2010, 2016 de Biblica Inc. Toate drepturile sunt rezervate. Folosit cu permisiune.

ISBN: 978-630-351-356-0 (pdf); 978-630-351-357-7 (epub).

Editura MAGNA GRATIA nu susține în mod necesar toate punctele de vedere ale autorilor pe care îi publică.

„Să nu furi” (Exod 20:15).

Respectă drepturile de autor și efortul depus pentru publicarea acestei cărți!

Cerințele MAGNA GRATIA privind drepturile de autor pot fi consultate la adresa de internet www.magnagratia.org/copyright.html.

Editura MAGNA GRATIA

Str. Liliacului nr. 26,

Dascălu-Ilfov 077075

Email: contact@magnagratia.org

Internet: www.magnagratia.org

Cuprins

Prefața seriei PURITAS	7
Introducere	15
Capitolul 1. Cele opt principii ale dărnicii și milosteniei	31
Capitolul 2. Mijloace biblice pentru cultivarea harului dărnicii	105
Capitolul 3. Motivații la dărnicie generoasă	129
Capitolul 4. Obiecții la adresa dărnicii și milosteniei	151
Încheiere	187
Despre autor	189
Anexă. Întrebări pentru studiu și reflecție	195
Despre MAGNA GRATIA	

PREFAȚA SERIEI PURITAS

Dacă evanghelicii de astăzi știu ceva despre puritani și puritanism, ceea ce ei știu izvorăște fie din mituri sau folclor evanghelic, fie din prezumția că puritanii au fost niște oameni cu capul mare, care trăiau într-un soi de turn de fildeș, izolați de societate, ducând o viață excesiv de austeră și fiind preocupați obsesiv de o teologie lipsită de realism, un soi de despicare a firului în patru fără prea mare legătură cu viața de zi cu zi.

Realitatea istorică este însă una foarte diferită. Da, ca primă generație de după Reformă, puritanii au împărtășit preocuparea reformatoarelor pentru studiu doctrinar și claritate teologică. Dar ei nu s-au limitat la asta. Scrierile puritanilor sunt atât de bogate în aplicații practice, atât de conectate la

viața reală și atât de realiste în așteptările create pentru creștinul evanghelic, încât aproape că este de mirare cum se face că, după atâtea secole care s-au scurs de la perioada puritană încoace, ei sunt văzuți în continuare ca niște „sihaștri” evanghelici.

Acesta este unul dintre motivele care m-au determinat să mă aplec mai mult asupra traducerilor scrierilor puritane în lucrarea de la MAGNA GRATIA și mai ales să ajut la demistificarea portretului puritanului zugrăvit în lumea contemporană evanghelică.

Seria PURITAS este o colecție de peste 100 de scrieri scurte, axate pe întrebări de natură foarte practică, dileme care i-au preocupat pe autorii puritani și la care au căutat să răspundă în general prin predici sau scrieri relativ scurte, dar adânc înrădăcinate în argumente și dovezi biblice. Ceea ce sper să observe aceia care se vor opri să citească

această serie este natura atât de actuală a întrebărilor și dilemelor cu care puritanii s-au luptat și la care au căutat asiduu (și au găsit) răspunsuri biblice.

De la chestiuni precum maniera de a avea și păstra siguranța mântuirii, la cum să-L iubim practic pe Dumnezeu cu toată inima și pe aproapele ca pe noi înșine; de la felul cum ar trebui să luptăm concret cu isпита și poftele nesănătoase la maniera în care ar trebui să folosim legitim binecuvântările lui Dumnezeu pentru această viață; de la cum ar trebui să trăim prin credința în providența lui Dumnezeu și până la cum ar trebui să tratăm dărnicia pentru a-L glorifica pe Dumnezeu prin ea; de la cum să exprimăm mulțumirile față de bunătatea lui Dumnezeu și până la lupta cu depresia și anxietatea; de la ce trebuie făcut pentru a ne înfrâna limba și până la cum ar trebui

să suportăm necazurile, durerile și suferințele în lume; de la cum ar trebui să postim după voia lui Dumnezeu și până la ce pot face părinții pentru a-și ajuta copiii să Îl cunoască pe Hristos spre mântuirea lor; de la identificarea semnelor dragostei autentice față de frații în credință și până la cum ar trebui să tratăm conflictele și când sunt necesare despărțirile în adunări (și multe alte astfel de întrebări și dileme de natură practică) – seria PURITAS își dorește să redescopere înțelepciunea puritană practică, intens biblică și hotărât teocentrică, și să o prezinte generației actuale.

De aceea, invitația mea pentru cititor este aceasta – deschide-ți inima și pregătește-te pentru una dintre cele mai frumoase aventuri, în înțelepciunea biblică practică, dacă este să îi spunem așa, prin care vei crește spiritual mai mult decât ți-ai

închipuit vreodată că ar fi posibil. Și ține aproape de tine Biblia, pentru că vei avea nevoie să faci ceea ce puritanii au făcut și au cerut cu excelență – slujba asemenea credincioșilor din Berea, anume să vezi dacă învățătura primită prin această serie este biblică sau nu.

Ninel Lazăr
Editura și Asociația
MAGNA GRATIA,
August 2026

Îndeamnă-i pe bogații veacului acestuia să nu se îngâmfe, și să nu-și pună nădejdea în niște bogății nestatornice, ci în Dumnezeu, care ne dă toate lucrurile din belșug, ca să ne bucurăm de ele. Îndeamnă-i să facă bine, să fie bogați în fapte bune, să fie darnici, gata să simtă împreună cu alții, așa ca să-și strângă pentru vremea viitoare drept comoră o bună temelie pentru ca să apuce adevărata viață.

1 TIMOTEI 6:17-19

INTRODUCERE

Esența acestor cuvinte constituie un îndemn pentru oamenii bogați, arătându-le cum să folosească cel mai bine bogățiile pe care le dețin. Temelia sau prilejul acestui îndemn este să răspundă la o obiecție care s-ar putea ridica împotriva neajunsurilor și primejdiilor bogăției, care au fost amintite mai devreme, în versetele 9-10: „Cei ce vor să se îmbogățească, dimpotrivă, cad în ispită, în laț și în multe pofte nesăbuite și vătămătoare, care îi cufundă pe oameni în prăpăd și pierzare. Căci iubirea de bani este rădăcina tuturor relelor; și unii, care au umblat după ea, au rătăcit de la credință, și s-au străpuns singuri cu o mulțime de chinuri”. De aici, unii ar putea trage concluzia așa cum au făcut ucenicii pornind de la legătura de căsătorie de nedesfăcut și de neîncălcăt, amintită de Mântuitorul nostru că, „dacă

astfel stă lucrul cu bărbatul și nevasta lui, nu este de folos să se însoare” (Matei 19:10). Tot astfel, unii ar putea spune: „Dacă cei ce vor să se îmbogățească ajung în ispită și în laț, atunci nu este bine să fii bogat”, ba chiar cei bogați ar putea spune: „Să dăm totul sau să lepădăm tot ce avem, în loc să păstrăm asemenea vipere, cum par a fi bogățiile”.

Pentru a ne împiedica să tragem concluzii care nu decurg logic din text, apostolul ne dă acest îndemn, prin care arată că bogățiile pot fi folosite bine și că, atunci când sunt folosite astfel, pot contribui la mântuirea noastră veșnică. Învață de aici, deci, să nu osândești lucrurile bune în sine din pricina faptului că unii abuzează de ele. Având în vedere abuzul obișnuit al bogățiilor, Domnul le denumeste „bogățiile nedrepte” (Luca 16:9, lit. KJV mamona nelegiurii), și totuși nu ne sfătuiește să le lepădăm, ci să ne

„facem prieteni” prin ele, adică să le folosim astfel încât faptele bune săvârșite prin intermediul lor să dea mărturie, ca niște prieteni înaintea judecătorului, despre adevărul credinței și dragostei noastre, și să arate că suntem dintre oile lui Hristos, pentru care este obținută viața veșnică.

După ce am arătat astfel care a fost contextul acestor cuvinte și legătura lor cu cele precedente din capitolul în cauză, trebuie să trecem acum la analiza lor logică, în care putem observa două părți. (1) o interdicție, și (2) o poruncă, mai precis o interdicție a viciilor vătămătoare și o poruncă prin care suntem chemați la manifestarea virtuților necesare și corespondente.

Iar viciile sunt două, anume *trufia* și *încrederea zadarnică în bogății*. „Îndeamnă-i pe bogații veacului acestuia să nu se îngâmfe, și să nu-și pună nădejdea în niște

bogații nestatornice”.

Virtuțile sunt și ele două la număr, adică *încrederea sau credința în Dumnezeu*, „să-și pună nădejdea în Dumnezeu”, lucru susținut printr-un argument extras din bună-tatea lui Dumnezeu, când ni se spune că El „ne dă toate lucrurile din belșug, ca să ne bucurăm de ele”; și *dragostea de oameni*, exprimată prin mai multe expresii, și anume „să facă bine” și să fie „bogați în fapte bune, darnici, gata să dea”. Aceste îndatoriri sunt întărite printr-un argument extras din folosul împlinirii lor, care, pe scurt, este siguranța vieții veșnice, lucru exprimat prin următoarele cuvinte: „să-și strângă pentru vremea viitoare drept comoară o bună temelie pentru ca să apuce adevărata viață”.

Voi vorbi pe scurt despre diferitele părți ale pasajului biblic de față, în ordinea în care ele se succed, iar apoi voi trece la chestiunile

practice, care mi-au fost încredințate spre discuție.

„Îndeamnă-i pe bogații veacului acestuia”. Este de remarcat exprimarea apostolului, întrucât el nu spune „vorbește-le”, nici „vestește-le”, ci sensul este mai degrabă „poruncește-le, dă-le poruncă”.

Apostolul știa bine cât de înclinați sunt oamenii bogați să se îngâmfe și să se încreadă în bogățiile lor, pe de o parte, și cât de puțin dispuși sunt, pe de altă parte, să se încreadă în Dumnezeu și să manifeste milă față de săraci.

De aceea, apostolul a văzut că era necesar ca un slujitor al lui Dumnezeu să-și ia curajul și să nu considere suficient doar să le sugereze discret celor bogați de ce vicii sunt legați sau ce virtuți sunt datori să cultive, ci, amintindu-și de rolul în care slujitorul lui Dumnezeu se află, el trebuie să le ceară, să le

poruncească și să le pună în vedere, în numele măreței Domnului, să se ferească de vicii și să se străduiască să dobândească virtuțile.

Apoi apostolul identifică *persoanele* cărora trebuie să li se dea această poruncă, anume cei bogați în veacul de acum. „Îndeamnă-i”, spune apostolul, „pe bogații veacului acestuia”, adică în lumea prezentă, arătând că bogățiile noastre sunt numai pentru lumea aceasta, căci este adevărată zicala înțeleptului: „Nicio bogăție nu ține veșnic” (Prov. 27:24), astfel că bogățiile nu pot fi luate cu noi din această lume. „Gol am ieșit din pântecul mamei mele, și gol mă voi întoarce în sânul pământului” (Iov 1:21a).

Prin urmare, trebuie să fie un semn de mare înțelepciune ca, folosind ceea ce avem doar în lumea aceasta, să strângem o temelie sigură pentru lumea viitoare.

VICIILE INTERZISE: TRUFIA ȘI ÎNCREDEREA ÎN BOGĂȚII

După aceasta, apostolul identifică *viciile* interzise. Primul dintre ele este *trufia*, spre care oamenii bogați sunt foarte înclinați, fiindcă averea lor este ca vântul și, deși vântul nu este decât un abur, el se umflă foarte mult, așa cum vedem la un balon umflat cu aer. În același fel, bogățiile, deși sunt doar deșertăciune, cum le numește înțeleptul (Ecl. 1:2), tind totuși să-i umfle nespus de mult pe oameni în mândrie, până acolo încât să se socotească mai presus de ceea ce se cuvine să fie. Dacă bogații ar cântări bine faptul că provin din aceeași țărână ca toți ceilalți și că trebuie să se întoarcă în ea, „căci țărână ești și în țărână te vei întoarce” (Gen. 3:19), ba chiar, dacă s-ar gândi profund la faptul că provin din aceeași obârșie blestemată ca toți ceilalți oameni și că, prin natura lor, nu sunt mai buni decât cei mai săraci

dintre semenii lor, și mai ales dacă ar lua seama la adevărul că bogățiile exterioare nu pot adăuga nici măcar un dram de virtute adevărată în cei ce le dețin, ci că, deși ei pot ocupa poziții mai de cinste în stat, totuși, în trupul tainic al lui Hristos ar putea fi mai puțin de cinste decât sunt săracii – deci dacă bogații ar cugeta serios la aceste lucruri, nu ar fi atât de mândri cum vedem că sunt.

Celălalt viciu interzis aici celor bogați este *încrederea zadarnică* sau încrederea în bogățiile lor, și acest viciu este pus pe bună dreptate împreună cu primul, căci acolo unde este mândria noastră, acolo va fi și încrederea noastră. Faptul că oamenii bogați tind să-și pună prea multă încredere în bogățiile lor se vede din numele pe care ei îl dau avuțiilor lor, numindu-le „bunurile lor”, ca și cum ele ar fi singurele lucruri bune, și „averea lor”, ca și cum toate celelalte feluri de avuții ar fi doar

niște umbre, iar când aceste bogății se înmulțesc, ei spun că „sunt asigurați pentru totdeauna”, iar când le pierd, spun că „sunt cu totul faliți”. Ce ne arată astfel de expresii, dacă nu încrederea pusă în bogății? Acesta este motivul pentru care înțeleptul spune că „averea este o cetate întărită pentru cel bogat; în închipuirea lui, ea este un zid înalt” (Prov. 18:11). Asta îl face pe bogat să se creadă în siguranță și ocrotit, și asta atât de mult încât, asemenea judecătorului pomenit de Mântuitorul nostru, „de Dumnezeu nu se temea și de oameni nu se rușina” (Luca 18:2).

VIRTUȚILE PORUNCITE: CREDINȚA ÎN DUMNEZEU ȘI DRAGOSTEA FAȚĂ DE OAMENI

Textul continuă apoi cu *virtuțile* poruncite de apostol, și prima dintre ele este *încrederea sau credința* în Dumnezeu, care se

opune direct încrederii în bogății, astfel încât oamenii bogați să aibă în cine să se încreadă, chiar dacă nu se încred în bogății. Dumnezeu este deopotrivă Dumnezeuul bogățiilor și al săracilor, astfel că și unii, și alții trebuie să-și pună întreaga încredere în El.

Dacă luăm în considerare atributul cu care este descris Dumnezeu aici, anume acela de a fi viu („ci să se încreadă în Dumnezeuul cel viu”, lit. KJV), vom vedea un motiv întemeiat să ne încredem în Dumnezeu mai degrabă decât în bogății. Averea noastră poate pieri, dar El trăiește pururea. Averea noastră se poate dovedi spre pieirea noastră, dar El este deopotrivă Dătătorul și Păstrătorul vieții. Încrederea în Dumnezeu ne este prezentată aici stăruiitor printr-un argument extras din bunătatea Lui față de noi, prin aceste cuvinte: „Care ne dă toate lucrurile din belșug, ca să ne bucurăm de

ele”. Așadar, Domnul nu este doar un Dumnezeu viu, ci și un Dumnezeu care dăruiește, iar darul Lui nu este doar viața, ci și bogățiile. Ba chiar tot ceea ce ai este darul lui Dumnezeu, care îți dă nu doar toate lucrurile necesare, ci El le dă și din belșug și, așa cum spune Iacov, El dă „cu mână largă” (Iacov 1:5). Apoi, prin darurile Sale, Dumnezeu Își dovedește dumnezeirea în două aspecte: (1) prin dărnicia Lui fără plată; și (2) prin măreția darurilor. Dumnezeu „ne încarcă de binecuvântări”, spune psalmistul (Ps. 68:19, lit. KJV). Această bunătate bogată a lui Dumnezeu este un motiv în plus care ar trebui să te îndemne să te încrezi în El.

Mai mult, apostolul adaugă că Domnul „ne dă toate lucrurile din belșug, ca să ne bucurăm de ele”, adică nu numai ca să le cheltuim în prezent, fiindu-ne absolut necesare, ci și ca să le punem deoparte și să le păstrăm,

astfel încât nu este neîngăduit să facem economii pentru vremuri viitoare. Apostolul le cere părinților, ca îndatorire obligatorie, „să agonisească pentru copiii lor” (2 Cor. 12:14). Numai că această libertate legitimă trebuie *limitată* printr-o serie de reguli și granițe.

În primul rând, să nu punem deoparte nimic din ceea ce *nu a fost dobândit pe drept*. A strânge bogății nedrepte înseamnă să aprindem un foc care ne poate nimici atât starea trecătoare din această lume, cât și pe cea sufletească.

În al doilea rând, să nu fim atât de *lacomi* să strângem încât să ne refuzăm ceea ce ne este necesar pentru folosul și mângâierea noastră sau să le refuzăm săracilor ceea ce le este necesar și trebuincios, ci să dăruim de bunăvoie atât ceea ce se cuvine pentru noi înșine, cât și ceea ce le este necesar săracilor.

În al treilea rând, când strângem bogății, să nu urmărim numai *interesul nostru*, ci să ținem seama atât de îndatorirea pe care Dumnezeu ne-a încredințat-o în particular fiecăruia, deopotrivă față de biserică, față de stat și față de săraci pentru vremurile ce ne stau înaintea.

În al patrulea rând, să nu strângem peste măsură, nici măcar atunci când urmărim scopurile bune amintite mai devreme.

Atât am avut de spus despre clarificarea primei îndatoriri pe care apostolul dorește să o poruncească îndeosebi oamenilor bogați, și anume să se „încreadă în Dumnezeu”.

A doua îndatorire este *dragostea față de oameni*, prezentată prin mai multe expresii, mai întâi prin „*a face bine*”: „Îndeamnă-i pe bogații veacului acestuia să facă bine”. Așadar, adevărata dragoste nu constă numai în

sentimente de compătimire și vorbe binevoitoare, ci și în fapte bune, după cum sugerează termenul din original. Voi, cei bogați, trebuie „să fiți bogați în fapte bune”, după cum adaugă apostolul, căci Dumnezeu așteaptă un rod pe măsura seminței pe care El o seamănă. El vă dă sămânță din belșug și, prin urmare, trebuie să fiți bogați în acest fel de rod.

Următoarele expresii, „să fie darnici, gata să simtă împreună cu alții”, arată *felul* în care trebuie să ne manifestăm dragostea. Prima expresie presupune o împărțire înțeleaptă a milosteniilor noastre, căci a fi „darnic” (a distribui) nu înseamnă să dăruim la întâmplare, fără chibzuință, ci potrivit nevoii celor cărora le dăruim. A doua expresie prezumă bunăvoința cu care facem dărniciile noastre. Așa cum, prin împărțire, le facem bine altora, tot astfel, prin bunăvoința noastră, aducem multă mângâiere sufletelor noastre

și har peste lucrarea respectivă, iar Dumnezeu primește cel mai bine o asemenea dărnici, căci „pe cine dă cu bucurie, îl iubește Dumnezeu” (2 Cor. 9:7).

FAPTELE BUNE ȘI NĂDEJDEA VIEȚII VEȘNICE

Apostolul prezintă apoi motivele care întăresc îndatoririle amintite, motive extrase din folosul împlinirii lor, care, pe scurt, țin de siguranța vieții veșnice, lucru exprimat prin aceste cuvinte: „așa ca să-și strângă pentru vremea viitoare drept comoară o bună temelie pentru ca să apuce adevărata viață”. Pentru a-i încuraja mai bine să folosească o parte din averea lor pentru fapte bune, apostolul le spune că ei sunt departe de a pierde ceea ce cheltuiesc astfel, ci dimpotrivă, în realitate ei „strâng astfel o comoară” pentru ei înșiși.

Mai mult, ei își strâng „o bună temelie”,

adică o comoară asemenea unei temelii așezate în pământ, care nu poate fi clătinată sau răsturnată. Apostolul descrie astfel această comoară în contrast cu nesiguranța bogățiilor pomenită mai devreme în același capitol. Astfel, prin împărțirea bucuroasă a bogățiilor acestei lumi, ei nu fac decât să schimbe lucrurile nesigure pe cele sigure și, prin urmare, nu au de ce să se teamă că vor pierde dintr-un asemenea schimb. Dimpotrivă, ei dobândesc astfel „viața veșnică”.¹

Aici cineva ar putea veni cu următoarea *întrebare*: „Sunt atunci faptele bune cauza vieții veșnice?” Desigur că nu, căci ele sunt doar mijloacele și calea prin care ajungem la ea, și în acest sens este folosită aici expresia „ca să apuce viața veșnică”.

¹ A nu se înțelege prin aceasta că darul vieții veșnice vine prin dărnicie, ci că este vorba mai degrabă despre confirmarea posesiei vieții veșnice, confirmare care ține de felul de a trăi, în care o caracteristică este inima generoasă. – n.tr.

1.

CELE OPT PRINCIPII ALE DĂRNICIEI ȘI MILOSTENIEI

După ce am arătat astfel contextul acestui verset, analiza logică, sensul și înțelesul termenilor, ar trebui acum, potrivit metodei obișnuite, să trec la acele aspecte de învățătură pe care textul le oferă în mod natural. Însă va trebui să las deoparte această discuție și să mă îndrept spre aspectele practice și aplicative, și, în felul acesta, să răspund la întrebarea următoare: *Cum sau în ce fel trebuie să dăm milostenie, pentru ca aceasta să fie primită și plăcută înaintea lui Dumnezeu?* În răspunsul la această întrebare, mă voi strădui să lămuresc cele mai multe dintre aspectele cazuistice sau practice privitoare la dărnicie

sau milostenie.

1. DĂRNICIA FĂCUTĂ CU DREPTATE

În primul rând, dărnicia și milostenia trebuie făcute cu dreptate, dăruind numai din ceea ce este al nostru și asupra căruia avem un drept legitim. Acest lucru este sugerat de porunca Mântuitorului nostru, când spune: „Dați mai bine milostenie din lucrurile dinlăuntru, și atunci toate vă vor fi curate” (Luca 11:41), iar prin aceasta nu se înțeleg lucrurile pe care cineva le are asupra sa, căci se poate să aibă asupra sa lucrurile altcuiva, ci lucrurile care îi aparțin, asupra cărora are un drept legitim și neîndoielnic, al căror proprietar de drept este și de care poate dispune. Doar din astfel de lucruri poate dăruia el în mod legitim și corect. Iar acest lucru trebuie precizat din mai multe motive.

În primul rând, dacă n-ar fi așa, *am despărți mila de dreptate*, deși ele trebuie să

meargă întotdeauna mână în mână. Dumnezeu le-a unit, iar noi nu trebuie să le despărțim: „Cine urmărește neprihănirea și bunătatea, găsește viață, neprihănire și slavă” (Prov. 21:21). „Pune capăt păcatelor tale, și trăiește în neprihănire, rupe-o cu negliuirile tale, și ai milă de cei nenorociți” (Dan. 4:27). Într-adevăr, ele sunt ca două verigi ale aceluiași lanț, din care fac parte celelalte virtuți și haruri. Câte virtuți sunt, tot atâtea verigi. Dacă o verigă a lanțului se desprinde, întregul lanț se rupe, iar ceea ce era tras sau ținut de ea va cădea la pământ. Tot astfel, noi, care suntem ținuți deasupra prăpastiei pierzării prin lanțurile harurilor, suntem în primejdie să cădem în ea dacă un har este călcat în picioare și despărțit de celelalte.

În al doilea rând, dacă dăruim din ceea ce nu este al nostru, *se pierde excelența și slava*

dragostei. Despre o asemenea dragoste s-ar putea spune I-Cabod (1 Sam. 4:21), căci unde mai este slava dărniceii? Slava dragostei constă în faptul că suntem dispuși să ne despărțim de ceea ce este al nostru și să suferim astfel o pierdere, spre alinarea și ajutoarea altora.

În al treilea rând, când dăruim ceea ce nu este al nostru, facem *o nedreptate* și, prin aceasta, ne facem pasibili de obligația restituirii acelui lucru. Într-un asemenea caz, milostenia este, de fapt, o vătămare. Este un caz în care trebuie să ne temem mai degrabă de plata răzbunării decât să așteptăm o răsplată.

Dar aici cineva poate pune următoarea întrebare: „Despre cine se poate spune că dăruiește din ceea ce nu este al lui?”

În primul rând, în această categorie intră cei ce fură pe ascuns, tâlhăresc sau jefuiesc

tocmai în acest scop: părinții pentru copii, copiii pentru părinți sau un prieten pentru altul. Dacă este păcat ca un om să fure pentru a-și potoli propria foame (Prov. 6:31), cu cât mai mult trebuie să fie un păcat să furi pentru altcineva. Evident că este o mare nelegiuire să săvârșești o nelegiuire pentru a putea face fapte de milostenie.

În al doilea rând, în această categorie intră cei care și-au făcut o avere sau au dobândit ceva prin mijloace ocolite și nedrepte, precum minciuna, jurămintele false, greutatea măsluite, măsurile înșelătoare și altele asemenea lor, și care cred că pot îndrepta totul dând din ce au obținut astfel o parte către săraci. Așa cum spune pe drept zicala, „folosirea bună a bunurilor nu justifică dobândirea lor nedreaptă”. Și cine și-ar putea închipui că Dumnezeu va fi mulțumit de milostenia sau dărnicia celor care dăruiesc

din ceea ce au dobândit pe nedrept? Mai degrabă ei ar trebui să le restituie celor nedreptățiți ceea ce le-au furat. Iar dacă nu pot fi găsiți nici cei nedreptățiți, nici moștenitorii lor, atunci ceea ce a fost dobândit pe nedrept trebuie dat săracilor, ca și cum aceștia ar fi moștenitorii lor. Avem un exemplu în Zacheu, care, după ce îi nedreptățise pe mulți prin asuprire, după convertire, el s-a oferit să le dea înapoi de patru ori tuturor celor pe care îi nedreptățise și, fiindcă mulți dintre cei cărora trebuia să le restituie probabil că nu puteau fi găsiți, s-a oferit să dea jumătate din averile sale spre ajutorarea săracilor (Luca 19:8).

În al treilea rând, în această categorie intră cei care se află *sub autoritatea altcuiva* și nu au drept de proprietate asupra lucrurilor din care dăruiesc, dar le dau totuși fie împotriva voinței, fie pur și simplu fără

consimțământul celor care sunt adevărații proprietari, astfel că nu dăruiesc din bunurile lor. Aici intră slujitorii, copiii și alții. Slujitorii și copiii pot, într-adevăr, să dea legitim din ceea ce le aparține, dar nu din bunurile stăpânilor sau părinților lor, fără încuviințarea acestora.

În al patrulea rând, în această categorie intră cei care sunt asociați într-o afacere cu alte persoane și dau milostenie din avuția comună, dar fără consimțământul asociaților, mai ales în ce privește ceea ce nu este al lor.

Apoi pot intra în această categorie și cei ce sunt copleșiți de datorii și datorează mai mult decât valorează bunurile lor.

Am arătat, așadar, că dărnicia și dreptatea trebuie să meargă împreună, ba chiar dreptatea trebuie să preceadă mila și să fie împlinită înainte de a manifesta generozitate și milă. Cei care datorează mai mult decât valorează

avuția lor nu au nimic de dat ca milostenie, ci ei adaugă îngâmfare la nedreptate, făcând paradă de o avere mare, deși nu au așa ceva.

Voi încheia această parte cu un sfat dat celor care au o fire miloasă și generoasă, dar care întrece starea și posibilitățile lor materiale: să depună toate strădaniile de care sunt în stare, folosind toate mijloacele legitime și îngăduite, ca să dobândească ceva de dat în scopuri caritabile. Săracii care pot munci să se ostenească mai mult, pentru a avea ceva de dăruit, iar slujitorii să economisească din leafa lor în acest scop. Cei care nu au drept de proprietate asupra niciunui lucru, ci sunt întreținuți în întregime de cei sub autoritatea cărora trăiesc, cum ar fi copiii, ucenicii și alții, să facă tot ce pot pentru a obține ceva de la părinți sau de la cei sub autoritatea cărora se află, tocmai pentru a avea ceva de dăruit. Cei care au datorii, să le

plătească mai întâi, și abia apoi să dăruiască. Cei care i-au înșelat în vreun fel pe alții, să restituie mai întâi lucrurile sau banii obținuți pe nedrept, și abia după aceea să-i ajute pe cei aflați în nevoie: „Cine fura, să nu mai fure; ci mai degrabă să lucreze cu mâinile lui la ceva bun, ca să aibă ce să îi dea celui lipsit” (Efes. 4:28). În final, cei care trăiesc cheltuiind tot venitul lor și, cu atât mai mult, cei care trăiesc peste mijloacele lor, să cântărească bine de unde ar putea reduce unele cheltuieli pentru a avea de unde să le dea săracilor.

2. DĂRNICIA LIBERĂ ȘI CU BUCURIE

Milostenia trebuie dată liber și cu bucurie, nu cu părere de rău. Expresia „a da milostenie”, întâlnită adesea în Scriptură, implică acest lucru, căci a dărui înseamnă să dai de bunăvoie. În dispensația Legii, această însușire a dărnicii este exprimată

clar și explicată prin opusul ei: „Să nu dai cu părere de rău în inimă; căci pentru aceasta te va binecuvânta Domnul, Dumnezeul tău” (Deut. 15:10). Ea este cuprinsă și în expresia: „Să-ți deschizi larg mâna” (v. 11, lit. KJV). Milostenia nu trebuie smulsă sau stoarsă din mâna nimănui, ci omul trebuie să-și „deschidă mâna” de bunăvoie, adică să dăruiască liber. Cuvântul „larg” adaugă aici un accent. În Evanghelie, apostolul ne poruncește astfel: „Fiecare să dea după cum a hotărât în inima lui: nu cu părere de rău, sau de silă, căci pe cine dă cu bucurie, îl iubește Dumnezeu” (2 Cor. 9:7).

Și pot fi aduse multe motive care să ne îndemne la aceasta.

Exemplul lui Dumnezeu

În primul rând, avem exemplul lui Dumnezeu, Tatăl nostru ceresc, și al Fiului Său, Isus Hristos, Răscumpărătorul nostru.

Tot binele pe care Tatăl îl face, îl face cu deplină dărnicie: „Cine I-a dat ceva întâi, ca să aibă de primit înapoi?” (Rom. 11:35). Termenul folosit pentru a descrie ceea ce Dumnezeu dăruiește are sensul de „dar fără plată” (Rom. 5:15-16), iar despre El ni se spune că „ne iubește fără plată” (Osea 14:4, lit. KJV), că „suntem socotiți neprihăniți fără plată” (Rom. 3:24) și că El ne „dă fără plată toate lucrurile” (Rom. 8:32).

Acest motiv al dragostei lui Dumnezeu arată clar natura ei liberă, fără plată: „Nu doar pentru că întreceți la număr pe toate celelalte popoare S-a alipit Domnul de voi și v-a ales, căci voi sunteți cel mai mic dintre toate popoarele. Ci, pentru că Domnul vă iubește” (Deut. 7:7-8).

Iar binele pe care Fiul lui Dumnezeu, Isus Hristos, Mântuitorul nostru, îl face pentru noi, El îl face cu totul de bunăvoie,

din dragostea Sa, fără vreun merit din partea noastră. În această privință, ni se spune că El „ne-a iubit și S-a dat pe Sine pentru noi” (Efes. 5:2, 25). Alăturarea acestor două lucruri, „a iubi” și „a da”, dovedește foarte clar caracterul liber al darului. Mai mult, El ne vorbește explicit despre dărnicia milosteniei Sale: „Celui ce îi este sete îi voi da să bea fără plată din izvorul apei vii” (Apoc. 21:6; 22:17).

Natura dragostei

Un al doilea motiv poate fi extras din *natura dragostei*, care, dacă nu este liberă și de bunăvoie, nu este autentică și sănătoasă. Apostolul sugerează acest lucru prin expresia următoare: „Și chiar dacă mi-aș împărți toată averea pentru hrana săracilor, chiar dacă mi-aș da trupul să fie ars, și n-aș avea dragoste, nu-mi folosește la nimic” (1 Cor. 13:3). Prin „dragoste”, el înțelege dăruirea

liberă a lucrului oferit, numai din iubire și milă față de cel căruia i se dăruiește.

Primit de Dumnezeu

Al treilea motiv este că dărnicia liberă face ca darul oferit unui om să fie *primit de Dumnezeu*. „Pe cine dă cu bucurie îl iubește Dumnezeu” (2 Cor. 9:7). Da, Dumnezeu ia mai mult seama la felul în care dăruim decât la mărimea darului: „Dacă este bunăvoință, darul este primit, avându-se în vedere ce are cineva, nu ce n-are” (2 Cor. 8:12).

Primit de beneficiar

Al patrulea motiv este că o manieră liberă de a dăruia face ca darul să fie *mai bine primit și de cel care are parte de el*. Așa cum darul îi împlinește nevoia celui ce îl primește, tot astfel felul în care este dat îi înviorează duhul. Apostolul s-a bucurat mult în

Domnul pentru grija pe care credincioșii din Filipi au manifestat-o pentru nevoia lui: „Am avut o mare bucurie în Domnul, că, în sfârșit, ați putut să vă înnoți iarăși simțămintele voastre față de mine. Vă gândeați voi la așa ceva, dar vă lipsea prilejul” (Fil. 4:10).

Contribuie la proslăvirea lui Dumnezeu

Al cincilea motiv este că dărnicia liberă și bucuroasă *contribuie mult la slava lui Dumnezeu*, întrucât îi îndeamnă pe alții să-L laude pe Dumnezeu pentru asemenea daruri. David a lăudat Numele slăvit al lui Dumnezeu când a văzut că poporul aducea daruri de bunăvoie înaintea Domnului: „Acum, Dumnezeul nostru, Te laudăm și preamărim Numele Tău cel slăvit. Căci ce sunt eu, și ce este poporul meu, ca să putem să-Ți aducem daruri de bună voie? Totul vine de la Tine, și din mâna Ta primim ce-

„Ți aducem” (1 Cronici 29:13-14). Iată de ce spune apostolul despre o asemenea binefacere că ea este „o pricină de multe mulțumiri către Dumnezeu” (2 Cor. 9:2, 12).

3. DĂRNICIA CU SIMPLITATE ȘI SINCERITATE

Al treilea principiu al dărniciiei este că ea trebuie făcută cu simplitate și sinceritate, potrivit cuvintelor apostolului: „Cine dă, să dea cu inimă largă” (Rom. 12:8), adică dintr-o inimă cinstită, simplă și sinceră, fără să urmărească prin aceasta lauda sau aplauzele oamenilor, ci slava lui Dumnezeu, făcând acest gest din ascultare de porunca Lui. Mântuitorul nostru ne sugerează această simplitate în dărnicie când spune: „Ci tu, când faci milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta” (Matei 6:3), adică să nu afle nici cel mai apropiat de tine. Mâna dreaptă este cea cu care dăm de

obicei, dar mâna stângă o ajută adesea. Așadar, chiar dacă ai pe cineva atât de aproape încât să te ajute ori să-ți stea la îndemână, fă cumva ca el să nu știe de dărnicia ta, și nu-ți face cunoscută milostenia nimănui.

Aici se poate ivi următoarea întrebare: „Nu putem da milostenie sau să dăruim dacă sunt și alții de față?”

Desigur că putem, dacă împrejurarea o cere, cum se întâmplă la colectele publice sau când vedem în public pe cineva aflat în nevoie. Dar nu trebuie să ne facem dărnicia cu gândul ca ea să fie cunoscută, ci mintea noastră trebuie să fie liberă de o asemenea intenție și să dăruim ca și când am fi singuri. Nu este neplăcută milostenia care este dată și văzută de oameni, ci aceea care este dată *pentru* a fi văzută de oameni. Așadar, scopul Mântuitorului nostru în cele spuse anterior este să ne îndepărteze de orice slavă deșartă

în dărnicia noastră, astfel încât, atât cât ține de noi, să ne străduim să ne ascundem și să ne tăinuim faptele bune de ochii oamenilor.

4. DĂRNICIA CU O INIMĂ PLINĂ DE COMPASIUNE

Dărnicia și milosteniile noastre trebuie făcute cu o inimă plină de compasiune, cu simțăminte adânci de afecțiune. Termenul din greacă tradus prin „milostenie” derivă dintr-un cuvânt care înseamnă „milă”, iar aceasta demonstrează dispoziția celui care dăruiește. El trebuie să fie un om milos, căruia i se mișcă inima la vederea stării neajutorate sau nenorocite a altuia și care, din acest motiv, îi împlinește nevoia cu o adâncă milă și compasiune.

Când dăruim ceva, nu trebuie să ne deschidem numai mâinile, ci și inimile, cu milă și compasiune. Trebuie să ne „deschidem sufletul”, cum spune prorocul, nu doar

punga, „pentru cel flămând și cel lipsit” (Isaia 58:10). Acest lucru este cuprins în diferite expresii ale dragostei folosite în Scriptură de Duhul Sfânt, precum: „Cine disprețuiește pe aproapele său face un păcat, dar ferece de cine are milă de cei nenorociți” (Prov. 14:21). Și, din nou: „Cine are milă de sărac, Îl împrumută pe Domnul” (Prov. 19:17). Apostolul Pavel spune: „Îmbrăcați-vă cu o inimă plină de îndurare” (Col. 3:12). Iar Ioan, apostolul iubit, pune această întrebare: „Dar cine are bogățiile lumii acesteia, vede pe fratele său în nevoie și își închide inima față de el, cum rămâne în el dragostea lui Dumnezeu?” (1 Ioan 3:17).

Nu este de ajuns să avem o mână deschisă și darnică, dacă nu avem și o inimă deschisă și plină de compasiune, căci, dacă jertfa faptelor noastre de milostenie nu este amestecată cu untdelemnul și tămâia milei

și a compasiunii, ea nu va fi primită de Dumnezeu, care dorește milă mai mult decât jertfă. Prin urmare, când contribuim la ajutorarea săracilor, afecțiunea noastră lăuntrică trebuie să însoțească fapta exterioară. Ambrozie spunea că „binefacerea trebuie să decurgă din bunăvoință. Lucrarea în care ești implicat își va primi numele și impresia din simțămintele de care ai fost mînat să o faci”.

Cum să cultivăm compasiunea

Iată două sfaturi utile care să te ajute în cultivarea compasiunii.

În primul rând, informează-te bine cu privire *la folosul pe care îl aduc compasiunea și mila ta*, și asta nu doar fratelui tău aflat în necaz, care primește ajutorul tău, ci și ție, căruia îi este făcută făgăduința milei: „Ferice de cei milostivi, căci ei vor avea parte de milă” (Matei 5:7) – milă din partea oamenilor și

milă din partea lui Dumnezeu însuși.

În al doilea rând, cântărește bine *starea comună a tuturor oamenilor*, felul cum „tuturor li se întâmplă toate deopotrivă”, așa cum spune înțeleptul (Ecl. 9:2), astfel că și tu ești expus acelorași suferințe în care ajung alții. De aceea, după cum spunea Toma de Aquino, „ar trebui să avem compasiune față de nenorocirea altora, fiindcă am putea suferi și noi la fel”.¹ Apostolul folosește același argument în Epistola către Evrei, spunând: „Aduceți-vă aminte de cei ce sunt în lanțuri, ca și cum ați fi și voi legați cu ei; de cei chinuți, ca unii care și voi sunteți în trup” (Evrei 13:3). Unii înțeleg aceasta ca însemnând că „fiindcă sunteți mădulare ale aceluiași trup”, însă eu aș prefera interpretarea lui Beza și a altora, care spun că expresia înseamnă „fiindcă voi înșivă sunteți în trupul acesta de

¹ Thomas Aquinas, *Sum. Theol.*, Vol. II, Q. III, art. 2.

carne și expus slăbiciunii sau acelorași suferințe”. Câtă vreme locuim aici, în aceste case de lut, și purtăm cu noi acest cort pământesc, suntem cu toții expuși acelorași schimbări și întorsături ale sorții. Tocmai aceasta l-a făcut pe bătrânul și învățatul Teodoret să le întindă o mână de ajutor acelor africani fugari: „Când le-am văzut starea vrednică de milă, am început să cuget la schimbările nesigure și răsturnările lucrurilor omenești, și să mă tem că aş putea cădea și eu în aceleași situații nefericite”.²

5. DĂRNICIA LA VREMEA POTRIVITĂ

Dărnicia și milosteniile noastre trebuie făcute la timpul potrivit. Așa cum spune înțeleptul, „toate își au vremea lor, și fiecare lucru de sub ceruri își are ceasul lui” (Ecl. 3:1,

² Teodoret din Cir (c. 393 - c. 458), teolog important în Școala de la Antiohia, comentator biblic și episcop de Cir/Cyrrhus (423-457).

11). De aceea, trebuie să fim înțelepți să observăm atât de bine nevoile și lipsurile altora, încât să nu pierdem niciun prilej sau momentul potrivit pentru a le face bine. Potrivit îndemnului apostolului, „cât avem prilej, să facem bine la toți” (Gal. 6:10). Cuvântul din original, *καιρον*, tradus prin „prilej”, are sensul simplu de „la vremea potrivită”.

Dar care sunt cele mai potrivite momente pentru a face fapte de milostenie și dărnicie?

În primul rând, când se întâmplă să întâlnești *persoane* care sunt obiecte potrivite ale milosteniei și dărnicii. În acele momente, nu trebuie să treci pe lângă ele, asemenea preotului și levitului, ci, ca bunul samaritean, să torni îndată untdelemnul și vinul dragostei tale pe rănila fratelui tău, contribuind imediat cu ceva la alinarea suferinței lui (Luca 10:30-34). Întrucât necazurile,

suferințele și lipsurile sunt obiectul potrivit pentru milostenie și dărnicie, trebuie să-ți arăți mila față de cei aflați în lipsuri și într-o stare vulnerabilă.

În al doilea rând, un alt moment potrivit este atunci când Dumnezeu, prin providența Sa, *te-a binecuvântat în vreun fel și ți-a sporit averea și bunurile*, când ți-a izbutit o călătorie pe mare, când ți-a mers bine negoțul de acasă sau când ai primit o moștenire însemnată lăsată de vreun prieten sau de vreo rudă. Acesta este un moment potrivit să dai cu generozitate spre ajutorarea săracilor, ca mărturie a recunoștinței tale față de Dumnezeu pentru bunătatea care ți-a fost arătată. Știu că cei mai mulți oameni, atunci când li se înmulțesc averile și bunurile, obișnuiesc „să jertfească pentru propriile mreje”, atribuindu-și bogăția propriei priceperi și chibzuințe, și spunând în inima lor

că „tăria și puterea mâinii mele mi-au câștigat aceste bogății”. Dar tu ia seama la ce spune Moise în versetul următor: „Adu-ți aminte de Domnul Dumnezeuul tău, căci El îți va da putere să le câștigi” (Deut. 8:17-18). Așadar, devreme ce ai primit de la Dumnezeu tot ceea ce ai, oricare ar fi fost mijloacele și instrumentele prin care le-ai obținut, nu este oare cât se poate de drept și de cuvenit ca, drept mulțumire, să pui deoparte ceva din acestea pentru cei săraci și nevoiași?

Un alt moment potrivit pentru faptele de milostenie și dărnicie este *ziua Domnului*. Potrivit regulii și îndrumării apostolului, „cât privește strângerea de ajutoare pentru sfinți, să faceți și voi cum am rânduit bisericilor Galatiei. În ziua dintâi a săptămânii, fiecare dintre voi să pună deoparte acasă ce va putea, după câștigul lui” (1 Cor. 16:1-2). Prin „ziua întâi a săptămânii” se înțelege

ziua Domnului, ziua în care apostolul le poruncise corintenilor să „pună fiecare deoparte ce va putea”, iar prin aceasta, el arată că ziua Domnului este un moment foarte potrivit nu doar pentru săvârșirea faptelor de milostenie care apar înaintea noastră atunci, ci și pentru pregătirea pentru cele ce vor veni.

Zilele de sărbătoare pentru o îndurare deosebită primită de la Dumnezeu constituie un alt moment potrivit pentru dărnicie și milostenie. Aducerea aminte de cei săraci în asemenea împrejurări este poruncită explicit în Scriptură: „Să te bucuri la sărbătoarea aceasta, tu, fiul tău și fiica ta, robul și roaba ta, și levitul, străinul, orfanul și văduva care vor fi în cetățile tale” (Deut. 16:14). Aici, „străinul, orfanul și văduva” sunt îndemnați să se bucure în zilele lor de sărbătoare, ceea ce presupune că bogații le

dădeau și lor o parte din bucatele alese, căci aceasta era practica poporului lui Dumnezeu, după cum se vede din porunca dată de Neemia iudeilor într-o zi de sărbătoare: „Duceți-vă de mâncați cărnuri grase și beți băuturi dulci, și trimiteți câte o parte și celor ce n-au nimic pregătit” (Neem. 8:10). Ziua lor de mulțumire [pentru izbăvirea de uneltirea lui Haman] este numită „zi de ospăț și de bucurie, zi în care își trimiteau daruri unii altora și le dădeau daruri celor lipșiți” (Est. 9:22). Și ce moment ar putea fi mai potrivit pentru a manifesta milă față de săraci decât acela în care Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru multele Sale îndurări revărsate asupra noastră?

Zilele de post și rugăciune constituie un alt moment potrivit pentru săvârșirea faptelor de milostenie și pentru dărnicie, căci cum ne-am putea aștepta ca Dumnezeu să

arate milă față de noi, îndepărtând judecățile pe care le simțim sau împiedicându-le pe cele de care ne temem, dacă noi nu arătăm milă față de frații noștri săraci, care au nevoie de ajutorul nostru? Prin urmare, în ziua în care postim, să facem un bine dăruind săracilor măcar atât cât economisim prin post, căci, după cum spunea Sf. Augustin într-una dintre predicile sale, „posturile noastre sunt primite de Dumnezeu atunci când îi ajutăm pe cei care postesc de nevoie, fiindcă nu au ce mânca”.³ Să respectăm, așadar, întotdeauna această regulă: folosul postului nostru să le revină săracilor, nu pungilor noastre.

6. DĂRNICIA PROMPTĂ, FĂRĂ AMÂNARE

Dărnicia și milosteniile noastre trebuie făcute apoi prompt și fără întârziere, fără

³ Augustin, *Sermones De Temporibus*, 64.

amânări inutile. Acesta este și sfatul înțeleptului: „Nu opri o binefacere celui ce are nevoie de ea, când poți s-o faci”, adică nu le refuza nicio faptă de dragoste celor care au nevoie de ajutorul tău. „Nu îi zice aproapelui tău: ‚Du-te și vino iarăși; îți voi da mâine!’, când ai de unde să dai” (Prov. 3:27-28). Seneca spunea că „cel care își întârzie astfel mâna de ajutor este aproape ca unul care refuză să dea ajutorul. De aceea, ori de câte ori ni se ivește prilejul, să-l primim degrabă, știind că cel care dăruiește de îndată este un binefăcător îndoit, și cu cât binefacerea sosește mai repede, cu atât ea este mai dulce. Apoi binefacerea își pierde farmecul atunci când rămâne lipită prea mult timp de degetele celui care se gândește s-o dăruiască”.⁴

Ce să credem, deci, despre milostenia celor care amână totul până pe patul de

⁴ Seneca, *De Beneficiis*, vol. II, cap. 5.

moarte și nu le dau nimic bun săracilor până când nu mai pot păstra pentru ei? Deși, prin ultimul lor testament, ei le lasă ceva săracilor, fără îndoială că ei fac asta împotriva voinței lor, căci, dacă ar fi putut păstra mai multă vreme acel lucru, nu s-ar fi despărțit de el.

Șase considerații împotriva amânării binefacerii și milosteniei

Aș dori ca astfel de oameni să se gândească serios la următoarele șase considerații legate de amânare:

În primul rând, *dacă toți bogații ar proceda astfel, săracii ar muri curând de foame, din lipsă de pâine.*

În al doilea rând, această practică a amânării este *împotriva poruncii exprese* a lui Dumnezeu, care ne cere să facem bine și să dăm din ceea ce avem câtă vreme mai avem timp și prilej: „Așadar, cât avem prilej, să le

facem bine la toți, și mai ales fraților în credință” (Gal. 6:10). „Tot așa să lumineze și lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre bune, și să Îl slăvească pe Tatăl vostru, care este în Ceruri” (Matei 5:16).

În al treilea rând, cei ce amână *nu au nicio certitudine că bogăția lor va dăinui*. Așa cum spune înțeleptul, „bogăția își face aripi și, ca vulturul, își ia zborul spre ceruri” (Prov. 23:5). Toți știm că avuțiile au aripi de vultur ca să zboare departe de noi, și câți nu au trăit mai mult decât averea lor frumoasă! Dacă Dumnezeu, în mânia Sa, lovește în avuțiile unui om, ele pot să dispară într-o clipă.

În al patrulea rând, chiar dacă bogățiile ar rămâne în posesia oamenilor până la moarte, ei tot nu au nicio siguranță că *Dumnezeu le va da harul să fie darnici* în

clipa morții, dacă n-au avut niciodată dorința să fie milostivi în timpul vieții.

În al cincilea rând, astfel de oameni nu au nicio certitudine că Dumnezeu *va primi milostenia dată pe patul de moarte*. Ceea ce spune Sf. Augustin despre pocăința pe patul de moarte, că „rareori ea este autentică și din inimă”, același lucru pot spune și eu despre milostenia de pe patul de moarte: rareori ea este sinceră și din inimă, și în cea mai mare parte este putredă și fățarnică, izvorâtă din motivații rele, precum slava deșartă, închipuirea că prin ea poți câștiga merite, și alte lucruri asemănătoare.

În al șaselea rând, cei ce amână binefacea nu au nicio siguranță că testamentul lor va fi pus în aplicare cu adevărat și că săracii vor avea folos din ceea ce li se lasă prin el. Câți executori testamentari nu s-au dovedit cu totul necredincioși însărcinării lor, astfel

încât multe daruri de binefacere au fost cu totul deturnate! Iar dacă prietenii ne sunt atât de necredincioși în timpul vieții, cum să nu ne îndoim de fidelitatea lor după moartea noastră? O, de ar ajunge toți cei pe care Domnul i-a binecuvântat cu o avere să-și administreze singuri bunurile cât sunt în viață, făcând, așa cum spunea cineva, „din propriile mâini executorii lor și din propriii ochi supraveghetorii lor”! Nu încapе îndoială că milostenia practică în timpul vieții este cea mai bună și cea mai bine primită de Dumnezeu.

7. DĂRNICIA GENEROASĂ, POTRIVITĂ DARURILOR PRIMITE

Dărniciа și milosteniile noastre trebuie să fie bogate și generoase, dăruind în proporție cu ceea ce Domnul ne-a dat. Acest lucru este cuprins în porunca lui Dumnezeu către poporul Său: „Totdeauna vor fi săraci

în țară; de aceea îți dau porunca aceasta: „Să-ți deschizi mâna [larg, lit. KJV] față de frațele tău, față de sărac și față de cel lipsit din țara ta” (Deut. 15:11), adică să-i dai din belșug și cu generozitate. În textul nostru, apostolul poruncește ca bogații „să fie bogați în fapte bune”, după cum Dumnezeu le-a dat toate lucrurile din belșug ca să se bucure de ele (1 Tim. 6:17-18), „căci cui i s-a dat mult, i se va cere mult” (Luca 12:48). De aceea, același apostol îi sfătuiește pe corințeni să dea fiecare „după câștigul” lui (1 Cor. 16:2). De la cei cărora Dumnezeu le-a dat puține lucruri ale acestei lumi, El cere puțin, pe când El cere mult de la cei cărora le-a dat mult. Prin urmare, bogații trebuie nu numai să dea o parte din averea lor pentru ajutorarea altora, ci și o parte potrivită cu averea lor.

Desigur, cineva ar putea întreba: „Ce

parte sau proporție din avuții ar trebui să pună deoparte bogății pentru scopuri caritabile?”

Este greu să stabilim cantitatea și proporția dărnicii și a milosteniei fiecăruia, fiindcă Scriptura tace în această privință și lasă acest lucru la judecata și priceperea creștinului înțelept. Așa cum spune apostolul, „fiecare să dea după cum a hotărât în inima lui” (2 Cor. 9:7), astfel că el nu stabilește o sumă precisă, ci acest lucru este lăsat la latitudinea și hotărârea liberă a inimii fiecăruia.

Dar, deși Scriptura nu ne dă o poruncă directă sau explicită în această privință, ea ne pune înaintea mai multe *exemple* de urmat. Unul este exemplul lui Iacov, care, ca mărturie a recunoștinței față de Dumnezeu pentru ceea ce Domnul avea să-i dea, I-a făgăduit lui Dumnezeu a zecea parte pentru scopuri sfinte și caritabile: „Iacov a făcut o

juruință și a zis: „Dacă va fi Dumnezeu cu mine și mă va păzi în timpul călătoriei pe care o fac, dacă-mi va da pâine să mănânc și haine să mă îmbrac, și dacă mă voi întoarce în pace în casa tatălui meu, atunci Domnul va fi Dumnezeul meu; piatra aceasta, pe care am pus-o ca stâlp de aducere aminte, va fi casa lui Dumnezeu, și Îți voi da a zecea parte din tot ce-mi vei da” (Gen. 28:20-22). Despre Corneliu se spune că „făcea multe milostenii” (F.A. 10:2), iar creștinii macedoneni sunt lăudați foarte mult pentru dărnicia și contribuțiile lor însemnate: „Vă mărturisesc că au dat de bună voie, după puterea lor, și chiar peste puterile lor” (2 Cor. 8:3). Aceste exemple au fost păstrate în scris ca să le urmăim, căci, după cum spune apostolul, „tot ce a fost scris mai înainte, a fost scris pentru învățătura noastră” (Rom. 15:4; 1 Cor. 10:11). Așadar, deși nu este stabilit în mod explicit cât anume să dăruim din ceea

ce primim de la Domnul, Scriptura ne poruncește și ne recomandă, prin porunci și exemple, să dăruim cu generozitate și din belșug, într-o proporție potrivită avuțiilor noastre, astfel încât, dacă suntem bogați în bunurile acestei lumi, să fim bogați și în fapte bune, semănând cu generozitate, ca să secerăm din belșug: „Să știți: cine seamănă puțin, puțin va secera; iar cine seamănă mult, mult va secera” (2 Cor. 9:6).

Măsura dărnicii: nevoile primitorului și posibilitățile donatorului

Pentru ca dărnicia și milosteniile noastre să fie generoase, ele trebuie modelate după două lucruri, și anume (1) nevoia celui care le primește, și (2) posibilitățile celui care dăruiește.

În primul rând, când dăruim, trebuie să ținem seama de *lipsurile* și *nevoile* fratelui nostru. Legea este limpede în acest sens:

„Dacă va fi la tine vreun sărac dintre frații tăi, în vreuna din cetățile tale, în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău, să nu-ți împietrești inima și să nu-ți închizi mâna înaintea fratelui tău celui lipsit. Ci să-i deschizi mâna, și să-l împrumuți cu ce-i trebuie ca să facă față nevoilor lui” (Deut. 15:7-8).

De asemenea, trebuie să ținem seama de propriile noastre *posibilități*. Apostolul Petru spune la fel de clar că, „dacă slujește cineva, să slujească după puterea pe care i-o dă Dumnezeu” (1 Petru 4:11), adică fiecare să dăruiască ținând seama de avuția și posibilitățile sale. Cu toate acestea, în cazuri de nevoie urgentă sau în cele grave, trebuie să facem tot ce putem pentru a dăruia chiar dincolo de ceea ce ne putem permite.

Forme concrete ale dărniceiei creștine

Aici nu va fi nepotrivit să răspund la încă o întrebare (căci m-am hotărât să prezint tot

ce am de spus despre acest subiect într-o manieră simplă și ușor de urmărit), și anume: „În câte feluri își pot manifesta oamenii dărnicia și milostenia?”

a. Dărnicia pentru lucrările spirituale (lucrarea Evangheliei, predicarea și educația creștină)

O primă formă sau modalitate concretă de manifestare a dărnicii creștine ar trebui să se îndrepte către acele lucruri care contribuie direct la închinarea adusă lui Dumnezeu, la înaintarea lucrării Evangheliei și la mântuirea sufletelor oamenilor. Această formă poate fi numită pe bună dreptate „milostenia sau dărnicia spirituală”, și se poate face în mai multe feluri.

De exemplu, ea poate consta din contribuția la propovăduirea și răspândirea Evangheliei acolo unde ea încă nu a ajuns. Un exemplu în acest sens este lucrarea începută

de mai mulți frați în Noua Anglie [SUA de astăzi, n.tr.], dar care este dusă înainte mai ales prin dărnicia oamenilor binevoitori de aici, din vechea Anglie.

Apoi ea poate consta din contribuția la lucrările de propovăduire a Cuvântului, căci ele sunt mijlocul obișnuit rânduit de Dumnezeu pentru a-i aduce pe păcătoși la cunoașterea lui Isus Hristos, a cărui cunoaștere este viața veșnică (Ioan 17:3) și „fiindcă ea [Evanghelia] este puterea lui Dumnezeu pentru mântuirea fiecăruia care crede” (Rom. 1:16).

De asemenea, ar trebui să venim în sprijinul acoperirii nevoilor acelor predicatori care depun multă osteneală în lucrare, dar au mijloace puține de trai din pricina lăcomiei celor care și-au însușit veniturile bisericești și păstrează pentru ei ceea ce aparține de drept mai degrabă slujitorului bisericii.

O altă lucrare de binefacere de natură spirituală constă din a acoperi nevoile studenților săraci, mai ales ale acelor care studiază în vederea pregătirii pentru slujba pastorală. În felul acesta poate exista o rezervă neîntreruptă de slujitori învățați, evlavioși și sănătoși doctrinar, spre zidirea trupului lui Hristos.

Ce mai putem face este să le dăruim Biblii copiilor săraci. Astfel, prin grija părinților lor, ei pot ajunge să cunoască „Sfintele Scripturi, care pot să le dea înțelepciunea care duce la mântuire” (2 Tim. 3:15). Aici merită amintit darul lui Sir John Fenner, care, prin testamentul lui, a lăsat câte șase lire pe an [cca. 1500 lire sterline în banii actuali, n.tr.] să fie dăruite mai multor parohii de la periferia Londrei pentru a se cumpăra Biblii care să fie împărțite copiilor săraci. Din experiența mea, pot spune că acest dar

i-a determinat pe mulți săraci să-și învețe copiii să citească, pentru ca aceștia să își poată primi Bibliile, care se împart numai celor care știu să citească într-o anumită măsură.

O altă lucrare ce merită sprijinită prin dărnicia noastră constă din înființarea de școli la țară și din a le asigura cele necesare spre educarea copiilor oamenilor săraci, care nu au cu ce să plătească școlarizarea. Acest lucru va contribui în mod deosebit nu doar la educația lor academică, ci și la cea spirituală, deoarece îi va face mai capabili să primească învățătura lui Dumnezeu. Experiența ne arată cât de puțin folos are până și cea mai puternică slujire a Cuvântului într-o adunare ignorantă și fără școală. De aceea, nu încape îndoială că înființarea școlilor la țară este o lucrare de milostenie mai nobilă în sine, mai bine primită de Dumnezeu și mai folositoare Împărăției decât construirea

de aziluri pentru săraci, care sunt adesea pline de roiuri de trântori. Toma de Aquino spunea că „simplul act de a educa mințile copiilor este mai bun decât cel al hrănirii trupurilor lor”.⁵

Totuși, deși această milostenie spirituală este, fără îndoială, mai însemnată, fiind îndreptată spre un obiect mai nobil, anume sufletul aproapelui nostru, trebuie să ne îngrijim și de trupurile semenilor noștri, nu doar de sufletele lor, astfel că dărnicia noastră trebuie să se extindă și asupra nevoilor lor trupești stricte, și poate fi practică și exprimată în acest fel.

b. Ajutorarea directă a celor aflați în lipsuri

O a doua formă de dărnicie și milostenie constă din a dărui de bunăvoie și cu generozitate spre ajutorarea celor aflați în lipsuri și

⁵ Aquinas, *Summ. Secunda Pars*, art II.

nevoi, dar despre aceasta am vorbit deja pe larg.

c. Împrumutarea celor care sunt în nevoie

A treia modalitate în care ne putem arăta dărnicia constă din a-i împrumuta cu promptitudine pe cei care au o ocupație, dar nu dispun de capital sau de alte mijloace pentru a înainta în meseriile lor. Această îndatorire de a împrumuta este poruncită explicit atât în Lege, cât și în Evanghelie. În Lege, vedem această poruncă în pasajul citat mai devreme: „Să-ți deschizi mâna și să-l împrumuți cu ce-i trebuie ca să facă față nevoilor lui” (Deut. 15:7-8). În Evanghelie, Mântuitorul nostru spune: „Dați cu împrumut, fără să nădăjduiți ceva în schimb” (Luca 6:35), adică împrumutați-le nu doar celor de la care, datorită mijloacelor lor, nădăjduiți să vă primiți banii înapoi, ci și celor care, din pricina sărăciei, poate că nu vor

putea niciodată să vă returneze sau să vă răsplătească. Psalmistul arată că aceasta este o trăsătură a omului neprihănit și bun: „El este totdeauna milos și dă cu împrumut” (Ps. 37:26) și „face milă și împrumută pe altul” (Ps. 112:5). Vedem astfel că o asemenea persoană este gata să-i împrumute pe săraci, pe cei care au nevoie de ajutorul lui, și face acest gest de bunăvoie, fără să se gândească la câștig.

Această îndatorire le revine în special oamenilor bogați, deoarece nevoile celui care dorește să împrumute cer de obicei mai mult decât își pot permite să dea cei cu mijloace mai modeste, astfel că acestora le este mai ușor să dea un ban decât să împrumute o liră. Totuși, în multe cazuri, să-i împrumuți fratelui tău o sumă însemnată dintr-odată îi poate fi mai folositor decât să-i dai jumătate din acea sumă în mai multe tranșe.

Există, aşadar, o faptă de milostenie nobilă şi foarte generoasă care poate fi făcută în acest fel, chiar dacă ea este aplicabilă mai degrabă bogaţilor, care dispun de mijloacele necesare.

d. Iertarea datoriilor celor care nu le mai pot returna

Bogaţii pot şi trebuie să-şi arate dragostea iertând o datorie atunci când cel care s-a împrumutat de la ei nu mai este în stare să o plătească înapoi. Există mulţi oameni care, cu ajutorul lucrurilor împrumutate şi cu binecuvântarea lui Dumnezeu asupra muncii lor, sunt în stare să restituie ceea ce au împrumutat. Dacă nu ar exista această nădejde, oamenii ar prefera să dăruiască bani mai degrabă decât să îi împrumute.

Dar există alţii care, în pofida grijii şi osteneţii depuse în ocupaţia lor, nu prosperă sau care, din pricina vreunui accident, suferă

asemenea pierderi și pagube încât nu sunt în stare să restituie ceea ce au împrumutat. În asemenea cazuri, creditorii sunt datori să le ierte datoria sau, cel puțin, să nu le ceară plata de îndată. Acesta este sensul poruncii din Evanghelie: „Dați cu împrumut, fără să nădăjduiți ceva în schimb” (Luca 6:35). A lua expresia aceasta în sens absolut ar însemna să alterăm natura împrumutului și să-l transformăm în dar. Deosebirea dintre a împrumuta și a dăruia ține de faptul că împrumutul se face cu condiția de a primi înapoi lucrul împrumutat sau cel puțin valoarea lui într-o altă formă, pe când darul se oferă fără o astfel de condiție. Îndemnul lui Hristos de a „împrumuta fără să nădăjduim nimic în schimb” are de-a face cu atitudinea celui care împrumută, astfel că el nu trebuie să se gândească în întregime și exclusiv la restituirea lucrului împrumutat, ci în pri-

mul rînd la nevoia fratelui său. El nu trebuie să împrumute doar fiindcă este convins că nu va pierde nimic și că își va primi bunul sau banii înapoi, ci fiindcă împrumutînd, îi face fratelui său un mare bine, de care acesta are mare nevoie.

Expresia din greacă are sensul propriu-zis de „a dispera”, astfel că ea poate fi înțeleasă aici ca și cum ar fi spus: „Cînd fratele tău are nevoie să se împrumute, împrumută-l chiar dacă situația lui este atît de grea încît aproape că disperi că nu vei mai primi banii înapoi, chiar dacă riști să pierzi suma împrumutată”.

Prin urmare, dacă se întîmplă ca debitorul să nu poată restitui ceea ce a împrumutat, iartă-i datoria. Cel ce împrumută „fără să nădăjduiască ceva în schimb” este acela care este gata să ierte datoria dacă nevoia celui împrumutat o cere. Aceasta le-a

poruncit Neemia iudeilor bogați: „Dați-le înapoi astăzi ogoarele, viile, măslinii și casele, și a suta parte din argintul, din grâul, din mustul și din untdelemnul, pe care l-ați cerut de la ei ca dobândă” (Neem. 5:11).

Domnul nostru insistă într-un fel minunat asupra acestei îndatoriri în Pilda celor doi datornici, unde găsim un exemplu vrednic de laudă în acel împărat care a iertat o datorie mare într-o asemenea situație, și tot acolo vedem și asprimea răzbunării pe care a îndreptat-o împotriva unuia dintre slujitorii săi, fiindcă acesta nu și-a iertat la rândul lui tovarășul de slujbă (Matei 18:23-35).

În Vechiul Testament, această îndatorire ne este pusă înaintea prin expresia „a da înapoi zălogul” (Ezec. 18:7; 33:15). Zălogul era un obiect lăsat de datornic la creditor, ca garanție că va restitui suma sau bunul împrumutat (Gen. 38:17-18). Restituirea zălogului atunci

când împrumutul sau datoria nu fusese plătită era o dovadă a iertării datoriei.

e. Ospitalitatea față de străini

Noi ar trebui să facem fapte de caritate, dărnicie și milostenie și prin ospitalitate, care nu constă atât în primirea cu dragoste a rudelor, prietenilor și vecinilor, pe cât a străinilor, după cum arată expresia din greacă. Ursinus spunea că „ospitalitatea este un fel de dărnicie, anume generozitatea și milostenia făcută față de călători și străini, în special față de cei ce sunt exilați pentru mărturia Evangheliei, când le venim în ajutor cu toate îndatoririle ospitalității și ale binefacerii creștine”.⁶ Clement din Alexandria spunea la rândul lui că „ospitalitatea este o artă a dragostei, manifestată cu îndemânare față de străini”.

⁶ Ursinus, *Catechismus*, Q. III.

Aceasta este ospitalitatea care ne este depotrivă poruncită și la care suntem chemați și încurajați în Sfânta Scriptură. Ea este poruncită prin cunoscutele îndemnuri ale apostolului Pavel: „Fiți primitori de oaspeți” (Rom. 12:13) și „să nu dați uitării primirea de oaspeți” (Evrei 13:2). Este ca și cum ar spune: „Nu uitați ospitalitatea, care înseamnă primirea străinilor”. Apostolul Petru le poruncește credincioșilor cărora le scrie să fie „primitori de oaspeți, fără cârtire” (1 Petru 4:9).

De asemenea, suntem chemați să arătăm ospitalitate și prin practica poporului lui Dumnezeu, de exemplu a lui Avraam, despre care se spune că stătea la ușa cortului, uitându-se și așteptând, ca și cum ar fi căutat străini pe care să-i găzduiască, iar când a văzut trei bărbați, pe care i-a luat drept străini, a alergat îndată înaintea lor ca să-i invite

(Gen. 18:1-3). Tot astfel, Lot, care stătea la poarta Sodomei, a văzut doi oameni pe care i-a socotit ca străini și a stăruit mult față de ei să intre în casa lui, unde le-a pregătit un ospăț (Gen. 19:3). În același fel, femeia sunamită și soțul ei s-au arătat ospitalieri față de prorocul Elisei „ori de câte ori trecea” pe acolo (2 Împ. 4:8). Iov mărturisește despre sine că „străinul nu petrecea noaptea afară; ci îmi deschideam ușa față de călător” (cf. Iov 31:32). Aceste cuvinte dovedesc ospitalitatea deosebită a lui Iov, care își ținea casa deschisă pentru toți călătorii. În acele vremuri nu existau hanuri pentru găzduirea străinilor, așa că ei ar fi trebuit să doarmă sub cerul liber dacă nu ar fi existat oameni binevoitori care să-i primească în casele lor.

Având atât de multe exemple de ospitalitate, să ne străduim să le urmăm și să slujim după modelul lor, știind în mod sigur

că osteneala și cheltuiala făcută din dragoste nu vor fi zadarnice. Pot spune că acesta este un fel de dărnicie rodnic și aducător de câștig, căci nimeni nu a avut de pierdut din pricina lui. Unii i-au găzduit astfel pe îngerii, așa cum spune apostolul: „Să nu dați uitării primirea de oaspeți, căci unii, prin ea au găzduit, fără să știe, pe îngerii” (Evrei 13:2). Când amintește de această răsplată, apostolul se referă îndeosebi la două circumstanțe, cea cu Avraam și cea cu Lot (Gen. 18:2; 19:1). Îngerii au venit la amândoi având chip de oameni, iar ei nu i-au recunoscut, căci asta arată cât de mult prețuiește Dumnezeu această îndatorire, întrucât El a trimis de două ori îngerii la oameni care erau gata să-i găzduiască pe străini.

Ba chiar Hristos însuși poate fi găzduit, căci ori de câte ori găzduim un străin sărac

și sfânt, Îl găzduim pe Hristos însuși. Din acest motiv, în ziua cea mare a judecății, citim că Hristos face referire explicit la această faptă bună: „Am fost străin și M-ați primit” (Matei 25:35), din care vedem că Isus Hristos este ca un străin printre mădularele Sale.

În Sfânta Scriptură găsim și alți oameni răsplătiți pentru ospitalitatea lor. Astfel, pentru bunăvoința arătată slujitorului lui Avraam, care îi era cu totul străin, Rebeca a fost răsplătită cu daruri prețioase și cu un soț bun: „Când s-au săturat cămilele de băut, omul a luat o verigă de aur, de greutatea unei jumătăți de siclu și două brățări, grele de zece sicli de aur... Isaac a dus-o pe Rebeca în cortul mamei sale Sara; a luat-o pe Rebeca, ea a fost nevasta lui, și el a iubit-o” (Gen. 24:22, 67). Ospitalitatea sunamitei față de proroc a fost răsplătită prin faptul că i-a fost dăruit un fiu și apoi acesta a fost

chiar înviat (2 Împ. 4). Ospitalitatea văduvei din Sarepta față de prorocul Ilie, când ea l-a primit în casa ei într-o vreme de foamete cumplită, a fost răsplătită prin păstrarea și înmulțirea făinii și a untdelemnului ei, căci ni se spune explicit că „făina din oală n-a scăzut, și untdelemnul din ulcior nu s-a împușinat” până când Domnul a trimis din nou belșug de hrană (1 Împ. 17:16). Ospitalitatea lui Gaiu față de apostolul Pavel, primindu-l în casa lui, a fost răsplătită prin mărturia pe care au dat-o despre el atât Pavel, cât și Ioan: „Preaiubitule, tu lucrezi cu credincioșie în tot ce faci pentru frați; și pentru străini totodată. Ei au mărturisit despre dragostea ta înaintea bisericii” (3 Ioan 5-6; Rom. 16:23).

Dar unii ar putea *obiecta* și spune: „Dar în loc să găzduiesc un om evlavios, se poate întâmpla să găzduiesc vreun fățarnic și astfel

să-mi pierd atât darul, cât și răsplata”. Ca răspuns, trebuie să nu uităm că dragostea noastră trebuie să nădăjduiască ce este mai bun de la fiecare om despre care nu avem dovezi clare sau motive întemeiate să credem contrariul (1 Cor. 13:7). De asemenea, dacă primim un slujitor al Evangheliei aflat în necaz în numele unui slujitor al lui Hristos sau un creștin obișnuit aflat în necaz în numele unui om neprihănit, presupunând că Îi aparține lui Hristos, atunci, oricine ar fi el, nu ne vom pierde nici darul, nici răsplata, căci Hristos a luat asupra Sa răspunderea de a le răsplăti.

f. Vânzarea bunurilor pentru ajutorarea altora

În unele împrejurări, bogații pot și trebuie să-și arate dragostea chiar vânzând ceea ce au spre ajutorarea altora, potrivit cuvintelor Mântuitorului nostru: „Vindeți ce

aveți și dați milostenie” (Luca 12:33). Dar în ce împrejurări trebuie acești oameni să-și vândă averea sau o parte din ea pentru ajutorarea altora?

În primul rând, ei trebuie să facă asta când sunt chemați la așa ceva, ca în cazul celui om care L-a întrebat pe Hristos ce trebuie să facă pentru a moșteni viața veșnică, iar Hristos i-a spus: „Du-te de vinde tot ce ai, dă la săraci” (Marcu 10:17, 21). Ceea ce au făcut apostolii atunci când și-au părăsit ocupațiile ca să-L urmeze pe Hristos a fost echivalent cu vânzarea averilor lor: „Iată că noi am lăsat tot, și Te-am urmat” (Matei 19:27).

În al doilea rând, bogații și în general oamenii trebuie să facă asta când i-au înșelat și asuprit pe alții, iar pentru acest păcat sunt muștrați sau ajung altfel la pocăință, așa că trebuie să dovedească sinceritatea pocăinței

printr-o restituire deplină, chiar dacă aceasta presupune să se despartă de averea lor. Așa au făcut iudeii după exilul babilonian, căci le-au dat înapoi ogoarele și casele fraților lor săraci, pe care îi asupriseră prin camătă: „Dați-le înapoi astăzi ogoarele, viile, măslinii și casele, și a suta parte din argintul, din grâul, din mustul și din untdelemnul, pe care l-ați cerut de la ei ca dobândă’. Ei au răspuns: ‚Le vom da înapoi, și nu le vom cere nimic, vom face cum ai zis’” (Neem. 5:11-12). Tot în acest scop ne este lăsat și exemplul lui Zacheu, care a făgăduit să le dea săracilor jumătate din averea sa (Luca 19:8).

În al treilea rând, oamenii sunt chemați la o astfel de dărnicie când în biserică sunt atât de mulți oameni în nevoi, încât prisosul celor bogați nu ajunge pentru a-i ajuta. Într-o astfel de situație, creștinii din biserica primară care „aveau ogoare sau case, le vindeau,

aduceau prețul lucrurilor vândute, și-l puneau la picioarele apostolilor; apoi se împărțea fiecăruia după cum avea nevoie” (F.A. 4:34-35).

Dreptul de proprietate și ideea proprietății comune

Aceste cazuri particulare, toate fiind întrucâtva excepționale, nu susțin falsă idee platonice despre deținerea bunurilor în comun. Această eroare nesăbuită poate fi combătută, între altele, prin argumentele următoare, care dovedesc că proprietatea privată asupra terenurilor și a bunurilor materiale este legitimă și că era practică inclusiv în vremea bisericii primare.

În primul rând, chiar în acele vremuri în care creștinii aveau toate lucrurile în comun în privința folosirii lor, apostolul Petru îi spune explicit lui Anania despre moșia pe care tocmai o vânduse: „Dacă n-o vindeai,

nu rămânea ea a ta? Și, după ce ai vândut-o, nu puteai să faci ce vrei cu prețul ei?” (F.A. 5:4). De aici reiese limpede că oamenii aveau și atunci drept de proprietate asupra bunurilor și terenurilor lor.

În al doilea rând, îndatoririle prescrise bogaților chiar în textul nostru inițial, în care li se spune „să facă bine, să fie darnici, gata să dea”, dovedesc același lucru.

Apoi există numeroasele îndemnuri de a plăti datoriile, de a plăti taxele și de a împlini alte îndatoriri asemănătoare ale dreptății, toate prezumând existența proprietății asupra bunurilor.

În plus, îndemnurile de a împrumuta și de a vinde dovedesc, de asemenea, acest lucru (Luca 6:35; 11:41), căci oamenii nu pot împrumuta sau vinde ceva asupra căruia nu au drept de proprietate.

În final, interdicțiile de a fura și de a săvârși orice fel de nedreptate prezumă existența dreptului de proprietate: „Cine fura, să nu mai fure; ci mai degrabă să lucreze cu mâinile lui la ceva bun, ca să aibă ce să îi dea celui lipsit” (Efes. 4:28). „Nimeni să nu fie cu vicleșug și cu nedreptate în treburile față de fratele său; pentru că Domnul pedepsește toate aceste lucruri” (1 Tes. 4:6).

Am încheiat astfel prezentarea celei de-a șaptea însușiri necesare pentru felul corect de a dăruia sau de a face milostenie, și anume dărnicia și generozitatea. M-am oprit mai mult asupra acestui punct, deoarece constituie ideea principală avută în vedere în pasajul nostru de bază.

8. DĂRNICIA CU ÎNȚELEPCIUNE

Dărnicia și milosteniile noastre trebuie făcute cu înțelepciune și discernământ, potrivit nevoii din fiecare caz. Despre omul

milostiv se spune că „face milă și împrumută pe altul, și... își rânduiește faptele după dreptate” (Ps. 112:5).

Într-adevăr, este nevoie de mult discernământ în organizarea milosteniei și dărnicii noastre, ca să putem face deosebire între un sărac și altul, căci, așa cum spunea cineva, „a dăruia fără chibzuință este cel mai rău fel de a pierde”.

Mântuitorul nostru ne îndeamnă să fim înțelepți în actele de dărnicie și milostenie, când folosește expresia: „Împarte la săraci” (Luca 18:22). „A împărți” înseamnă să dai cu discernământ mai multor persoane părți diferite, potrivit nevoii fiecăreia.

Când se vorbește despre ajutorarea săracilor cu înțelepciune și discernământ, expresia este următoarea: „Se împărțea fiecăruia după cum avea nevoie” (F.A. 4:35).

Reguli pentru alegerea persoanelor care trebuie ajutate

Pentru a ne folosi mai bine discernământul cuvenit în actele noastre de dărnicie și milostenie, trebuie respectate o serie de reguli, pe care aş vrea să le prezint succint.

În primul rând, trebuie ajutați cu prioritate aceia pentru care avem o *răspundere* deosebită, cum ar fi membrii propriei familii sau gospodării: soția, copiii, rudele apropiate și slujitorii. Așa cum spune apostolul, „dacă nu poartă cineva grijă de ai lui, și mai ales de cei din casa lui, s-a lepădat de credință, și este mai rău decât un necredincios” (1 Tim. 5:8).

În al doilea rând, în actele noastre de dărnicie și milostenie trebuie să avem o grijă deosebită pentru *rudele* sărace. La aceste persoane se referă pasajul tocmai menționat (1 Tim. 5:8), unde termenul original, tradus prin „casă”, este redat în notițele de margine

prin „rude”. Scopul apostolului era să scutească biserica de cheltuieli inutile și, de aceea, le impune rudelor care au mijloace suficiente de trai să poarte de grijă rudelor lor sărace: „Dacă vreun credincios, fie bărbat, fie femeie, are văduve în familie, să le ajute, și să nu fie împovărată cu ele biserica, pentru ca să poată veni în ajutor celor cu adevărat văduve” (1 Tim. 5:16).

În al treilea rând, trebuie ajutați cu prioritate cei care aparțin *adunării* sau *congregației* din care facem parte, mai ales cei care locuiesc aproape de noi, deoarece le putem cunoaște cel mai bine nevoile și lipsurile: „Dacă va fi la tine vreun sărac dintre frații tăi, în vreuna din cetățile tale, în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău, să nu-ți împietrești inima și să nu-ți închizi mâna înaintea fratelui tău celui lipsit. Ci să-i deschizi mâna, și să-l împrumuți cu ce-i trebuie

ca să facă față nevoilor lui” (Deut. 15:7-8).

În al patrulea rând, trebuie ajutați cei despre care avem motive întemeiate să credem că fac parte din *casa credinței*: „Cât avem prilej, să facem bine la toți, și mai ales fraților în credință” (Gal. 6:10). Putem considera că ei sunt sinceri în cuvintele lor și putem crede că nevoile lor sunt așa cum ei ni le descriu. Dintre cei credincioși, trebuie ajutați cu prioritate cei care sunt închiși sau suferă în alt fel pentru Hristos și pentru Evanghelie, căci Hristos este ajutat în mod deosebit prin persoanele celor pe care El însuși îi va recunoaște în ziua judecății, când va rosti acea hotărâre binecuvântată de achitare pentru oamenii milostivi: „Veniți binecuvântații Tatălui Meu de moșteniți Împărăția, care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii. Căci am fost flămând, și Mi-ați dat de mâncat; Mi-a fost sete, și Mi-ați dat de băut;

am fost străin, și M-ați primit; am fost gol, și M-ați îmbrăcat; am fost bolnav, și ați venit să Mă vedeți; am fost în temniță, și ați venit pe la Mine” (Matei 25:34-36).

În al cincilea rând, trebuie să îi ajutăm pe cei despre care vedem că au nevoie de ajutor imediat, chiar dacă sunt străini pe care nu i-am văzut și nu i-am cunoscut niciodată înainte.

În al șaselea rând, trebuie să îi ajutăm pe cei ce sunt în închisoare, bolnavi sau care suferă în alt fel și sunt împiedicați să-și facă cunoscute nevoile altora sau să și le împlinească ei singuri (Matei 25:36b).

În al șaptelea rând, trebuie ajutați cei despre a căror evlavie, sărăcie și nevoie ni se aduce o mărturie credibilă, chiar dacă nu-i vedem noi înșine. Astfel, mulți dintre credincioșii dintre neamuri au trimis ajutoare

către bisericile din Ierusalim după ce apostolul le-a făcut cunoscute nevoile acestora: „Acum mă duc la Ierusalim să duc niște ajutoare sfinților. Căci cei din Macedonia și Ahaia au avut bunătatea să facă o strângere de ajutoare pentru săracii dintre sfinții, care sunt în Ierusalim” (Rom. 15:25-26; F.A. 24:17).

În aceste situații și în altele asemănătoare, trebuie să ne arătăm dragostea potrivit nevoii celor pe care îi ajutăm și posibilităților noastre; trebuie să nu socotim suficient să dăm câteva resturi de pâine sau carne, ori câțiva bănuți către cerșetorii obișnuiți de la ușile sau de pe străzile noastre. O asemenea milostenie miroase mai degrabă a ostentație exterioară și deșartă decât a compasiune lăuntrică autentică, potrivindu-se mai bine fariseilor mândri decât creștinilor smeriți. Ca regulă, un creștin milostiv îi dăruiește mai

mult unei singure persoane a cărei situație grea o cunoaște sau îi este făcută cunoscută într-un fel decât dăruiesc acești farisei multor cerșetori, oricât de des le-ar dăruia.

Deosebirea între cerșetorii neputincioși și cei care nu vor să muncească

Dar vei spune: „Condamni aici cu totul orice dărniciie sau milostenie către cerșetorii obișnuiți, considerând că este nelegitimă?”

Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să facem deosebire între cerșetorii pe care îi vedem și îi întâlnim la tot pasul. Unii sunt oameni în putere, în stare să muncească, dar sunt atât de leneși, că nu vor să muncească și ar dori să trăiască din sudoarea frunții altora. Alții, dimpotrivă, sunt slabi și neputincioși, incapabili să lucreze din pricina vârstei, bolii, a unui handicap, a orbirii sau a altor asemenea circumstanțe nefericite. Aceștia din urmă sunt obiecte potrivite

ale milosteniei și dărnicii, și, prin urmare, trebuie să fie cei ajutați. Dar prima categorie de cerșetori, cei în putere, care pot munci, dar nu vor pentru că sunt leneși, nu sunt obiecte potrivite ale milosteniei și dărnicii, iar a-i ajuta nu este o faptă de milostenie.

Cerșetorii leneși nu trebuie ajutați în primul rând pentru că felul lor de a trăi nu include o ocupație legitimă. Ei duc o viață dezordonată, muștrată explicit de apostol când spune: „Căci, când eram la voi, vă spuneam lămurit: „Cine nu vrea să lucreze, nici să nu mănânce”. Auzim însă că unii dintre voi trăiesc în neorânduială, nu lucrează nimic, ci se țin de nimicuri” (2 Tes. 3:10-11). Despre ei nu se poate spune: „Fiecare să rămână în starea în care l-a așezat Domnul” sau „fiecare să rămână în chemarea pe care o avea când a fost chemat” (1 Cor. 7:17, 20). Dumnezeu nu a chemat pe nimeni la o

asemenea ocupație sau fel de a trăi.

Apoi cerșetorii leneși sunt asemenea trântorilor dintr-un stup de albine. Ei trăiesc din munca altora și nu contribuie cu nimic la proviziile comune, așa cum fac toate celelalte albine. Ei sunt ca niște pomi neroditori, care primesc sevă din pământ, dar care nu dau niciun rod; ei fac umbră degeaba pământului, iar cu privire la ei se dă o sentință tristă în Luca 13:7: „Iată că sunt trei ani, de când vin și caut rod în smochinul acesta, și nu găsesc. Taie-l. La ce să mai cuprindă și pământul degeaba?”

De asemenea, mulți dintre ei nu aparțin niciunei biserici, ci stau în afara oricărei stăpâniri, atât în biserică, cât și în stat. Din această pricină și din cea amintită mai devreme, ei pot fi numiți pe bună dreptate „fii ai lui Belial”, lipsiți de orice fel de jug (Deut. 13:13).

Cerșetorii leneși lipsesc țara în care locuiesc de munca și osteneala lor, jefuindu-l într-un anumit fel. Statul sau Împărăția este asemenea unui trup, astfel că toți cei care locuiesc în ele sunt asemenea unor membre sau organe. Iar natura ne învață că fiecare mădular trebuie să facă ceva spre folosul întregului trup. Dar acești trântori păcătuiesc împotriva luminii naturii, pentru că ei nu contribuie cu nimic la binele trupului.

Din cauza acestor cerșetori leneși, cei care sunt cu adevărat săraci ajung, în felul acesta, să fie neglijăți și lipsiți de ajutorul cuvenit, în timp ce acești trântori devorează ceea ce le aparține de drept săracilor adevărați.

Cerșetorii leneși sunt de asemenea o mare rușine și ocară la adresa conducerii țării în care locuiesc, căci felul lor de viață sugerează că nu s-au luat măsuri bune pentru săraci și că nu s-a rânduit să fie puși la

muncă aceia care pot lucra, iar cei neputincioși să fie ajutați. Și este un mare păcat să fii o rușine pentru propria țară.

Felul de a trăi al cerșetorilor leneși este carnal și ca al brutelor, căci, asemenea animalelor, ei își petrec toate zilele căutând hrană pentru trupurile lor. De aici rezultă că aceia care îi ajută se fac părtași la păcatele amintite mai sus.

Desigur, auzim deseori aduse unele *argumente* în favoarea ajutorării unor asemenea oameni, dar ele sunt argumente nepotrivite și pot fi combătute cu ușurință.

Cel mai important dintre aceste argumente este că Hristos ne poruncește astfel: „Oricui îți cere, dă-i” (Luca 6:30). Ce pot spune aici este că această poruncă trebuie înțeleasă în raport cu o afirmație greșită a fariseilor, potrivit căreia numai compatrioții și prietenii lor erau semenii sau aproapele

lor, cei pe care, potrivit Legii, erau datori să-i iubească. Faptul că aceasta era înțelegerea lor reiese din interpretarea pe care ei o dădeau Legii: „Să îl iubești pe aproapele tău și să îl urăști pe vrăjmașul tău” (Matei 5:43), ca și din pilda pe care Hristos o spune pentru a-i arăta învățătorului Legii cine îi era aproapele (Luca 10:29 f.). Astfel că Hristos poruncește ca, contrar acestei învățături false, să fim generoși și darnici nu doar cu cei ce ne sunt prieteni, ci cu orice om. Așadar, scopul acestei porunci este să înlăture părtinirea în darea milosteniei, ca să nu restrângem această îndatorire a dragostei la compatrioți, rude și prieteni, ci s-o extindem și la străini, la vrăjmași și la oricine se află în nevoie și ne cere ajutorul.

Un al doilea argument care se aduce uneori este că „mulți cerșetori ar pieri dacă nu ar fi ajutați”. Dar desigur, în caz de nevoie, ei

pot și trebuie ajutați, fie că îi găsim pe la uși, pe străzi sau în alte locuri asemănătoare, oriunde vedem că este nevoie să fie ajutați. „Nevoia nu are lege”, așa cum se spune în popor, și ea îngăduie abateri de la regulile obișnuite. Ia ca exemplu ceea ce a spus Hristos despre David: „A intrat în Casa lui Dumnezeu, și a mâncat pâinile pentru punerea înaintea Domnului, pe care nu-i era îngăduit să le mănânce nici lui, nici celor ce erau cu el” (Matei 12:4).

2.

MIJLOACE BIBLICE PENTRU CULTIVAREA HARULUI DĂRNICIEI

După ce am încheiat de discutat chestiunea legată de principiile dărnicii și milosteniei, îngăduie-mi să adaug câteva cuvinte pentru a stăruii cu folos asupra acestei îndatoriri atât de necesară, dar atât de mult neglijată. Și voi face acest lucru arătându-ți care sunt câteva dintre mijloacele prin care să capeți și să cultivi acest har, după care ne vom îndrepta atenția către motivații.

MEDITAREA LA ÎNDATORIREA DĂRNICIEI ȘI A MILOSTENIEI

Primul mijloc pentru a căpăta și a hrăni harul dărnicii și al milosteniei constă din a

te gândi la el, ba chiar a medita la el. Cugetă serios la caracterul necesar al acestei îndatoriri, care decurge din porunca explicită a Domnului, căreia suntem datori să-i dăm ascultare. Ea este repetată adesea atât în Vechiul, cât și în Noul Testament. Ca să nu fiu plictisitor, voi da doar două sau trei dovezi în acest sens.

Primul pasaj este cel din Deuteronom 15:11, pe care l-am amintit deja de multe ori datorită importanței lui și a potrivirii lui deosebite cu acest subiect. Domnul îi spune poporului Său: „Totdeauna vor fi săraci în țară; de aceea îți dau porunca aceasta: „Să-ți deschizi mâna față de fratele tău, față de sărac și față de cel lipsit din țara ta””, adică să-i dăruiești liber și cu generozitate. Iar Mântuitorul nostru spune în Noul Testament: „Celui ce-ți cere, dă-i; și nu îi întoarce spatele celui ce vrea să se împrumute de la tine”

(Matei 5:42). Iar apostolul spune: „Să nu dați uitării binefacerea și dărnicia; căci lui Dumnezeu jertfe ca acestea Îi plac” (Evrei 13:16). Prin aceste cuvinte, el întărește îndatorirea cu o motivație puternică, căci cine n-ar dori să facă ceea ce este plăcut lui Dumnezeu, care răsplătește cu dărnicie cea mai mărunță binefacere pe care o săvârșim la porunca Sa? Întrucât dărnicia și milostenia sunt poruncite atât de clar în Scriptură, nu stă în puterea noastră să o omitem sau să o neglijăm și niciun om nu ne poate da dezlegare să nu ascultăm de Acela care este Creatorul nostru. Un proroc numește omiterea lucrului pe care Dumnezeu ne poruncește să-l facem, chiar dacă omisiunea este doar parțială și se face sub un pretext aparent întemeiat, „neascultare... tot atât de vinovată ca ghicirea, și împotrivirea nu este mai puțin vinovată decât închinarea la idoli și terafimi” (1 Sam. 15:23). Împotriva celui care

nu a împlinit însărcinarea primită, deși era rege, a fost rostită această sentință: „Fiindcă ai lepădat cuvântul Domnului, și Domnul te leapădă” ca împărat (v. 26). Tot astfel, Dumnezeu îi poate lepăda de la a fi regi și de la a domni în Cer pe cei care neglijează această îndatorire a dragostei atunci când El îi cheamă la ea. Și avem în acest sens o dovadă clară în Matei 25:41-43: „Apoi [Isus] le va zice celor de la stânga Lui: ,Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care a fost pregătit diavolului și îngerilor lui! Căci am fost flămând, și nu Mi-ați dat să mănânc; Mi-a fost sete, și nu Mi-ați dat să beau; am fost străin, și nu M-ați primit; am fost gol, și nu M-ați îmbrăcat; am fost bolnav și în temniță, și n-ați venit pe la Mine”.

Așadar, întrucât dărnicia și milostenia constituie o îndatorire poruncită atât de

explicit în Sfânta Scriptură, ea nu poate fi socotită o chestiune facultativă, lăsată la latitudinea omului, care poate alege să dăruiască sau să nu. Ea este o îndatorire obligatorie, de la care nu trebuie să se abțină cei care au măcar mijloacele necesare într-o măsură potrivită. Această considerație nu poate decât să ne îndemne cu putere să ne împlinim cu conștiinciozitate îndatorirea milosteniei ori de câte ori se ivește prilejul, și să nu lăsăm să ne scape ocaziile pe care providența lui Dumnezeu ni le oferă.

Să neglijăm oare ceea ce Domnul nostru a poruncit explicit? Să nu facem ceea ce suntem obligați tocmai prin această poruncă? Să nu facem lucrul pentru care vom da socoteală? Nu, ci să facem, la porunca Domnului, tot ce putem în această privință, iar după ce am făcut tot ce ne stă în putere, să spunem: „Suntem niște robi netrebnici;

am făcut ce eram datori să facem” (Luca 17:10).

De asemenea, cred că este potrivit să cugetăm și să medităm serios la corectitudinea îndatoririi dărnicii și milosteniei. De ce? Pentru că este cât se poate de drept ca acela care are din ce, să îi dea celui care nu are. Caracterul drept al acestui lucru izvorăște atât din rânduiala providenței divine, cât și din instabilitatea stării omului.

Știm, în primul rând, că Dumnezeu le dă unora mai mult decât altora tocmai pentru ca aceia care au din belșug să le dăruiască din belșugul lor celor care duc lipsă. Acest lucru a fost preînchipuit prin strângerea manei. Deși mana cădea din cer, Domnul nu le-a îngăduit celor care strânseseră mult, mai mult decât le era necesar lor și familiilor lor, să păstreze pentru ei prisosul, ci le-a poruncit să împartă din ceea ce strânseseră cu cei

care nu aveau destul. Apostolul aplică acest exemplu la faptele de dărnicie și milostenie, vorbind despre prisosul nostru care le slujește celor care duc lipsă, și numește aceasta „potrivire” (2 Cor. 8:14).

Un al doilea argument este că starea omului în această lume este atât de *schimbătoare*, încât cel care are acum poate să ajungă în curând în lipsuri și poate dori să fie ajutat la rândul lui de cei care au. Prin urmare, este cât se poate de drept ca aceia care doresc să fie ajutați la nevoie să fie gata să ajute la rândul lor la împlinirea nevoilor altora. Hristos însuși insistă pe caracterul drept al acestui lucru: „Tot ce voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi la fel”, iar pentru a întări și mai mult acest lucru, El adaugă: „Căci în aceasta se cuprind Legea și Prorocii” (Matei 7:12), arătând astfel că învățătura aceasta se găsește în Lege și în Proroci. Dar

nu doar atât, ci prin cuvintele „în aceasta se cuprind Legea și Prorocii”, Domnul nostru arată că aici se vede esența Legii și a Prorociilor, și că scopul lor principal se îndreaptă spre acest lucru, anume că aici se cuprind îndatoririle omului față de semenii lui. Dreptatea acestei reguli este atât de evidentă chiar și prin lumina naturii, încât au recunoscut-o și păgânii, deși ei nu aveau lumina Cuvântului lui Dumnezeu. De aceea, apostolul a putut să întărească îndatorirea dragostei pe acest temei spunând: „Aduceți-vă aminte de cei ce sunt în lanțuri, ca și cum ați fi și voi legați cu ei” (Evrei 13:3), adică: „Ajutați-i pe cei care nu se pot ajuta singuri, așa cum ați dori ca alții să vă ajute dacă ați fi în nevoi”.

Apoi am face bine să medităm la multe și diferitele binefaceri care urmează și însoțesc împlinirea conștiințioasă a acestei îndatoriri, căci așa ne achităm de îndatorirea față

de Dumnezeu, care ne-o cere, și, ca urmare, așa Îl vom *proslăvi* pe Dumnezeu, căci slava și lauda Lui cresc mult atunci când copiii Săi își dovedesc ascultarea și recunoștința prin fapte pe care El însuși le-a poruncit. Acesta este motivul pentru care Mântuitorul nostru spune: „Dacă aduceți multe roade, prin aceasta Tatăl Meu va fi proslăvit” (Ioan 15:8).

Prin dragostea noastră generoasă, noi ne vom înfrumuseța și împodobi mărturisirea sfântă și vom închide gura oamenilor răi, ca să nu vorbească de rău nici despre noi, nici despre mărturisirea noastră, căci cât de ușor sunt oamenii înclinați să judece atât persoana, cât și credința noastră după roadele pe care le aducem și după faptele bune pe care le facem!

Și, întrucât prin aceasta vom mângâia și vom înveseli inimile săracilor și ale celor

aflați în necaz, tot astfel ne vom înviora și propriile suflete, deoarece faptele noastre de dragoste vor dovedi că roadele noastre sunt sănătoase și aducătoare de mântuire, ca și vii și lucrătoare. Așa cum Rahela i-a spus lui Iacov: „Dă-mi copii, ori mor!” (Gen. 30:1), tot așa credința îi spune sufletului creștinului: „Dă-mi copii”, fă-mă să fac fapte bune, „altfel mor și nu am viață în mine”, potrivit cuvintelor apostolului Iacov, care ne învață astfel: „Credința fără fapte este moartă” (Iacov 2:26). O credință fără fapte nu este vie, ci moartă, dacă ea nu își arată viața prin fapte.

RUGĂCIUNEA STĂRUITOARE

Asemenea meditării, rugăciunea este un mijloc deosebit pe care trebuie să-l folosim pentru a dobândi harul dărnicii și al milosteniei cu dragoste. Aici mă refer la rugăciune stăruitoare și fierbinte către Dumnezeu, prin

care Îi cerem acest lucru, acest har, căci, după cum El este Izvorul și Autorul fiecărui dar bun, tot astfel El a sfințit rugăciunea ca mijloc prin care dobândim de la El orice dar bun.

Prin urmare, stăruie în rugăciune înaintea lui Dumnezeu, ca El să-ți dăruiască o inimă plină de compasiune față de nevoile și lipsurile membrilor sărace ale trupului lui Isus Hristos și, de asemenea, o mână deschisă, ca să le poți dăruia liber și cu generozitate, potrivit nevoii lor și posibilităților tale.

Roagă-L pe Dumnezeu ca, după cum te-a binecuvântat cu o avere îndestulătoare, să-ți adauge și îndurarea aceasta, anume să-ți dea o inimă gata să dăruiască proporțional cu ceea ce El ți-a dat, ca mărturie a dragostei și recunoștinței tale față de El. Dar, vai, cât de puțini se gândesc la acest har al dragostei în rugăciunile lor către Dumnezeu! Câți

oare L-au rugat vreodată pe Dumnezeu să sădească în inimile lor această nobilă virtute a dragostei generoase? Dacă te cercetezi și constăți că ai greșit în această privință, hotărăște-te din nou să stăruiești în rugăciune pentru acest har, și nu înceta până nu vei vedea că el a fost lucrat într-o anumită măsură în sufletul tău, și te vei vedea, cu fiecare prilej potrivit, „darnic, gata să dai” pentru împlinirea nevoilor fraților tăi săraci.

SÂRGUINȚA ÎN OCUPAȚIILE NOASTRE

Hărnicia în ocupațiile noastre este un alt mijloc pe care trebuie să-l folosim pentru a practica dărnicia și milostenia. Cel care dorește să fie milostiv față de săraci în lipsurile și nevoile lor trebuie să fie harnic și sârguincios în ocupația sa, ca să aibă din ce să-și arate această dragoste, căci hărnicia în muncă este de obicei răsplătită cu binecuvântare, potrivit cuvintelor înțeleptului: „Cine lucrează cu

o mână leneșă sărăcește, dar mâna celor harnici îmbogățește... Leneșul dorește mult, și totuși n-are nimic, dar cei harnici se satură” (Prov. 10:4; 13:4), adică va fi îmbogățit cu binecuvântări materiale. Grecii spuneau că „belșugul vine după trudă” și că „toate lucrurile ajung să îi slujească grijii și sânguinței”. Stobaeus spunea că „bogățiile se găsesc întotdeauna în tovărășia muncii, și orice lucru devine slujitor grijii atente”.

De aceea, apostolul Pavel încurajează hărnicia și sânguința într-o ocupație legitimă ca mijloc de a face fapte de dărnicie și milostenie: „Cine fura, să nu mai fure; ci mai degrabă să lucreze cu mâinile lui la ceva bun, ca să aibă ce să îi dea celui lipsit” (Efes. 4:28). Acesta este unul dintre scopurile pe care trebuie să ni le propunem în munca noastră, anume ca, prin binecuvântarea lui Dumnezeu asupra eforturilor și ostenelilor

noastre, să avem nu numai cele necesare traiului nostru și al celor care depind de noi, ci și ceva spre ajutorarea altora.

Solomon spune mai întâi despre femeia virtuoasă că „ea face rost de lână și de in, și lucrează cu mâini harnice”, apoi că „își întinde mâna către cel nenorocit, își întinde brațul către cel lipsit” (Prov. 31:13, 20).

ELIMINAREA CHELTUIELILOR INUTILE

Ar trebui să ne preocupăm să înlăturăm toate cheltuielile de prisos. Așa cum hărnicia în muncă este importantă, tot astfel cumpătarea în cheltuieli este un mijloc deosebit de a practica dărnicia. „Cumpătarea”, spunea Iustin Martirul, „este mama virtuții.”¹ Eu sunt convins că ea este temelia și sprijinul milosteniei, căci oricât de mare ar fi averea unui om, dacă nu o administrează cu înfrânare și

¹ Iustinus, *Works*, lib. xx., cap. 4.

cumpătare, îi vor rămâne puține resurse pentru faptele de dărnicie și milostenie.

Pe de altă parte, chiar dacă averea cuiva ar fi modestă și mică în lume, prin administrarea ei cumpătată, îi va rămâne totdeauna ceva pentru scopuri caritabile. Așadar, dacă dorești să fii milostiv, ai grijă să înlături cheltuielile inutile. Nu purta haine prea scumpe, căci cum ne-am putea aștepta ca aceia care cheltuiesc cea mai mare parte a averii pe îmbrăcăminte să fie milostivi și gata să dea pentru împlinirea nevoilor semenilor lor? Nici ospetele n-ar trebui să fie prea dese și prea costisitoare, căci acesta este unul dintre păcatele lumii vechi, ai cărei oameni „erau dedați mîncării și băuturii”, potrivit sensului cuvîntului din textul original (Matei 24:38). Nici distracțiile să nu fie prea costisitoare, cheltuind mai mult de dragul de a cheltui decât pentru recreere și înprospătare. O,

dacă aceia dintre voi care cheltuie atât de mult timp și bani pe distracții, ca și cum Dumnezeu v-ar fi trimis în lume și v-ar fi dat lucruri ale ei numai ca să vă satisfaceți plăcerile, ar cugeta la socoteala înfricoșătoare pe care o veți da în ziua judecății, nu numai pentru timpul prețios irosit, ci și pentru averea pierdută sau cheltuită nelegiuit! O, când veți da socoteală, se va găsi în viețile voastre atât de mult irosit pe jocuri și plăceri, și atât de puțin dăruit în folosul săracilor!

PUNEREA DEOPARTE A UNUI FOND PENTRU SCOPURI CARITABILE

Pune deoparte în mod obișnuit din veniturile tale o sumă ca fond consacrat scopurilor caritabile. În felul acesta, vei avea la îndemână mijloace pregătite pentru asemenea scopuri, având întotdeauna ceva de dăruit când se ivește un prilej potrivit. De

asemenea, vei putea contribui astfel mai prompt și mai de bunăvoie, mai liber și mai generos la nevoile altora, având un fond pus deoparte tocmai pentru acest scop.

Toți oamenii sunt din fire împietriți la inimă și zgârciți, astfel că ei sunt greu de convins să renunțe la ceva însemnat pentru scopuri caritabile.

Calvin spunea că „cea mai scandaloasă este dorința noastră firească și tânjirea noastră nesfârșită după acumularea de avuții, influență și onoare, și după strângerea de bogății”.² Dar consacrarea mai dinainte a unei părți din avuțiile și veniturile tale pentru săraci va face ca dărnicia și milostenia ta să curgă mai liber și mai îmbelșugat. Astfel, un fond consacrat săracilor poate fi strâns în două feluri:

² Calvin, *The Institutes*, c. 31.

a) Prin punerea deoparte a unei sume în fiecare zi a Domnului

Pune deoparte ceva în fiecare zi a Domnului din veniturile pe care le-ai strâns în săptămâna precedentă, potrivit cu măsura în care Dumnezeu te-a făcut să propășești. Această practică ne este prescrisă prin îndrumarea Duhului Sfânt și garantată de autoritatea apostolică, căci apostolul Pavel le spune corintenilor: „Cât privește strângerea de ajutoare pentru sfinți, să faceți și voi cum am rânduit bisericilor Galatiei. În ziua dintâi a săptămânii [adică ziua Domnului], fiecare dintre voi să pună deoparte acasă ce va putea, după câștigul lui” (1 Cor. 16:1-2). Altfel spus, pune deoparte ceva, potrivit mijloacelor cu care Dumnezeu te-a binecuvântat, ca să fie folosit pentru ajutorarea săracilor, în special a sfinților săraci.

Această regulă aș recomanda-o celor care

trăiesc din munca lor de zi cu zi. Dar negustorilor, proprietarilor și meseriașilor care vând multe mărfuri pe credit și la sfârșitul săptămânii nu știu cu siguranță cât au câștigat, eu le-aș recomanda ca, după ce își încheie socotelile la sfârșitul anului, să pună deoparte ceva, o parte din încasările acelui an, pentru scopuri caritabile și de binefacere, potrivit cu prosperitatea pe care Dumnezeu le-a dat-o, așa cum se așteaptă să primească binecuvântarea lui Dumnezeu asupra afacerii lor în anul următor.

b) Prin consacrarea unei părți din venitul anual

Dedică-I lui Dumnezeu o anumită parte din veniturile și câștigurile anuale pentru scopuri de binefacere. Nu aș îndrăzni să hotărâsc eu cât trebuie să fie această parte, întrucât Scriptura nu spune precis cât să fie, dar în general ni se poruncește doar să dăm

în măsura sau proporțional cu ceea ce Dumnezeu ne-a dat, astfel încât cei bogați în bunurile acestei lumi să fie bogați și în fapte bune.

Pot spune însă că majoritatea celor despre care am auzit sau am citit că au urmat această cale, consacrand pentru Dumnezeu o anumită parte din averea sau veniturile lor pentru scopuri caritabile, au urmat exemplul lui Iacov și I-au dat lui Dumnezeu a zecea parte (Gen. 28:22). Și, după cum Dumnezeu l-a binecuvântat din belșug pe Iacov după juruința sa, tot astfel i-a binecuvântat pe mulți alții după făgăduința lor făcută față de El.

Un teolog de seamă al acestui oraș [Londra], care acum este la Domnul, vorbind în predica sa la înmormântarea unui prieten negustor despre milostenia acestuia, a spus că, atunci când a fost chemat la mântuire,

printre hotărârile pe care le-a luat, una a fost să pună deoparte în fiecare an a zecea parte din câștigul său pentru ajutorarea săracilor, iar din acel moment încolo, Dumnezeu i-a sporit averea din belșug. El a adăugat și o întâmplare foarte demnă de remarcat, pe care o redau în cuvintele lui:

„Este adevărat că, vreme de trei sau patru ani după hotărârea de a pune deoparte zeciuiala pentru asemenea scopuri, fratelui nostru nu i-a mers foarte bine, nu a înregistrat niciun spor în avere și nu a înaintat în lume așa cum făcuse mai înainte, dar el nu s-a descurajat din această pricină și nici nu a încetat să fie darnic atunci când se ivea prilejul și când nevoia săracilor o cerea. El a continuat să dăruiască cu bucurie și mângâiere, din dragoste față de Dumnezeu, socotind că Dumnezeu, în înțelepciunea și bunătatea Sa, nu-l făcea să prospere

pentru a-i încerca sinceritatea față de El și dragostea față de alții, ba chiar pentru ca el însuși să-și cunoască dragostea față de Dumnezeu, credința, răbdarea și statornicia. Din acel moment, Dumnezeu i-a sporit averea din belșug, astfel încât a constatat prin experiență adevărul tuturor acestor făgăduințe pline de har ale lui Dumnezeu, că El îl binecuvântează pe cel care „este darnic și le dă celor lipsiți” (Ps. 112:9) și că răsplătește cu dobândă ceea ce Îi este împrumutat Domnului (Prov. 19:17)”.

Un alt teolog de seamă, în predica de la înmormântarea Lordului Harrington, a spus despre dărnicia și milostenia acestuia că, în timpul vieții, el le dăruia săracilor a zecea parte din venitul său anual. Din propria experiență, îți pot spune despre un om care încă trăiește și care, văzând că afacerea lui îi

aducea puține venituri, a hotărât două lucruri: să fie mai atent în sfințirea zilei Domnului și să pună deoparte a zecea parte din ce câștiga în plus pentru scopuri caritabile. Ca urmare, în câțiva ani, el a câștigat atât de mult, încât a renunțat la ocupația sa și de atunci trăiește din veniturile aduse de închirierea proprietăților sale.

Aș putea să îți dau multe exemple asemănătoare, despre unii care au murit și despre alții care încă trăiesc, care au consacrat în scopuri sfinte și caritabile o zecime, iar alții o cincime din întreaga lor avere. Nu vreau să impun aceasta ca regulă generală pentru toți creștinii, căci unii nu au mai mult decât strictul necesar pentru a duce un trai decent pentru ei și familiile lor, iar de la aceștia se cere mai puțin pentru ajutorarea altora. Mă îndoiesc însă că pot fi socotiți „bogați în fapte bune” cei pe care Domnul i-a binecuvântat

cu o avere îmbelșugată, astfel încât cheltuielile lor necesare sunt sau ar putea fi cu mult mai mici decât veniturile, dacă nu dau măcar a zecea parte din întregul venit anual în scopuri caritabile. Am spus „din întregul venit anual” fără a scădea mai întâi vreo parte pentru hrană, îmbrăcăminte sau alte cheltuieli necesare, căci a zecea parte din ceea ce rămâne ar fi o proporție foarte neînsemnată pentru un om bogat și mult mai mică decât pare să ceară Scriptura. Despre iudei se spune că mulți dintre cei mai înstăriți și care sunt evlavioși în religia lor obișnuiesc să dea o zecime din avere pentru scopuri caritabile. Nu este oare foarte nepotrivit să avem creștini bogați în bunurile acestei lumi care să rămână în urma iudeilor în această privință?

3.

MOTIVAȚII LA DĂRNICIE GENEROASĂ

După ce am încheiat prezentarea mijloacelor pe care trebuie să le folosim pentru a dobândi harul dragostei, să trecem acum la motivele care să ne însuflețească spre împlinirea conștiincioasă a faptelor ei. Mă voi opri doar asupra următoarelor patru:

- (1) Măreția acestei îndatoriri.
- (2) Evlavia caracteristică ei.
- (3) Folosul care rezultă din ea.
- (4) Dauna care rezultă din neglijarea ei.

1. MĂREȚIA DĂRNICIEI ȘI A MILOSTENIEI

Primul motiv sau îndemn la dărnicie și

milostenie poate fi extras din măreția acestui har. Presupun că toți cititorii acestor rânduri vor recunoaște că cea mai măreață stare la care poate ajunge o făptură creată este să se asemene cu Cel care este Creatorul ei. Măreția sau statura slăvită în care omul a fost creat la început este descrisă astfel: „Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul Său”, adică „după asemănarea Sa” (Gen. 1:26-27). Iar măreția cu care vom fi proslăviți în Cer este descrisă prin asemănarea noastră cu Hristos, căci ni se spune că trupurile noastre vor fi schimbate pentru a fi făcute „asemenea trupului slavei Sale” (Fil. 3:21). Ba chiar întreaga ființă a omului va fi făcută așa: „Când Se va arăta El, vom fi ca El” (1 Ioan 3:2).

Câtă vreme trăim aici, pe Pământ, nimic nu ne face mai asemănători cu Dumnezeu decât să manifestăm îndurare și milă, și să-i ajutăm pe cei aflați în nevoie. Când Dumnezeu

Își proclamă Numele, El insistă cel mai mult asupra milei și bunătății Sale: „Domnul, Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioșie” (Exod 34:6). Hristos însuși folosește acest motiv pentru a întări îndatorirea aceasta: „Fiți dar milostivi, cum și Tatăl vostru este milostiv” (Luca 6:36).

Măreția dragostei generoase se vede și în faptul că Hristos i-a pus pe săraci în locul Său, astfel încât cei care îi ajută pe săraci sunt socotiți ca ajutându-L pe Hristos însuși. Hristos mărturisește acest lucru foarte clar când le spune celor care i-au ajutat pe săraci: „Adevărat vă spun că, ori de câte ori i-ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie mi le-ați făcut” (Matei 25:40).

Nu este oare un lucru măreț să-L ajuți pe Hristos? Prin urmare, cei care îi ajută pe

săraci săvârșesc o faptă măreață. Așa cum prigonirea mărturisitorilor adevărați ai credinței este cu atât mai gravă cu cât prin ea este prigonit Hristos însuși, după cum arată glasul divin care l-a înspăimântat pe Saul când sufla amenințarea și uciderea împotriva ucenicilor Domnului (v. F.A. 9:4), tot așa o mare laudă a adevăratei dărnicii și milostenii este că prin aceasta, Hristos însuși primește ajutor.

2. EVLAVIA ÎNAINTEA LUI DUMNEZEU

Un alt motiv este evlavia înaintea lui Dumnezeu, care se manifestă prin împlinirea acestei îndatoriri a dărnicii și milosteniei creștine. Am folosit această expresie, a evlaviei înaintea lui Dumnezeu, pentru că, așa cum ne învață Scriptura, „religia curată și neîntinată înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să îi cercetăm pe orfani și pe văduve

în necazurile lor, și să ne păzim neîntinați de lume” (Iacov 1:27). Aici sunt enumerate două lucruri care cuprind în ele toate felurile de fapte de dărnicie și milostenie, iar prin expresia „religia curată înaintea lui Dumnezeu”, Iacov intenționează să ne spună patru lucruri:

- (1) că religia lipsită de dărnicie și milostenie este doar un fel de spectacol religios;
- (2) că religia adevărată îi face pe oameni să fie milostivi și darnici;
- (3) că milostenia și dărnicia dovedesc că oamenii sunt cu adevărat evlavioși;
- (4) că faptele de dărnicie și milostenie sunt la fel de bine primite de Dumnezeu ca îndatoririle religioase, căci Dumnezeu socotește milostenia „un miros de bună mireasmă, o jertfă bine primită și plăcută lui Dumnezeu” (Fil. 4:18).

Pentru Dumnezeu, săracii și nevoiașii sunt asemenea altarelor pentru arderile de tot și pentru tămâierile din vremea Legii.

Ceea ce era pus pe ele și adus ca jertfă era oferit Domnului și primit de El ca dar. Și la fel sunt milosteniile date săracilor, căci săracii sunt precum altarul, iar milosteniile sunt precum jertfa. Și cine n-ar dori să folosească averile sale într-un fel în care Dumnezeu să socotească acel lucru drept dăruit Lui și să-l primească în consecință?

Tocmai pe acest temei îi îndeamnă apostolul pe evrei la această îndatorire: „Să nu dați uitării binefacerea și dărnicia; căci lui Dumnezeu jertfe ca acestea Îi plac” (Evrei 13:16). Vedem astfel că faptele de dărnicie și milostenie nu sunt folositoare doar oamenilor, ci și primite și plăcute lui Dumnezeu, iar această considerație îi dă multă viață îndatoririi despre care discutăm.

3. FOLOSUL ȘI RĂSPLATA MILOSTENIEI

Al treilea motiv este folosul felurit cu care sunt răsplătite dărnicia și binefacerea. Profitul și avantajul constituie motivul care îi mână de cele mai multe ori pe oameni să muncească și să se ostenească, să se scoale devreme și să se culce târziu, să-și riște bunurile, viața și tot ce au. Pentru aceasta stau mărturie ostenele, călătoriile, privegherile și riscurile muncitorilor, meșteșugarilor, negustorilor, agricultorilor, marinarilor și ale multor altora. Totuși, folosul pe care aceștia îl urmăresc este doar pământesc și trecător, iar nădejdea de a-l dobândi este nesigură. Fără îndoială că faptele de dărnicie și milostenie oferă o nădejde sigură la un folos mult mai mare și mai bun decât pot să ofere lucrurile acestui Pământ. Cicero spunea în acest sens că „noi toți suntem implicați în căutarea a ceea ce considerăm a fi folositor

și în umblarea după aceasta, suntem mânați înainte, fiind incapabili să acționăm în orice alt fel decât facem cu adevărat”.¹

În general, nouă ni se făgăduiește că, dacă ne aruncăm pâinea pe ape, o vom găsi după multă vreme (Ecl. 11:1), adică dacă le dăm milostenie săracilor, chiar dacă tot ceea ce facem pare aruncat și pierdut, ca și cum l-am fi azvârlit în mare, la vremea potrivită, totul se va întoarce cu folos la noi. Și pentru ca nimeni să nu fie descurajat să facă fapte de dărniciie și milostenie, Mântuitorul nostru ne asigură că „oricine va da de băut numai un pahar de apă rece” (una dintre cele mai mărunte fapte de milostenie pe care le putem face) „nu-și va pierde răsplata” (Matei 10:42). Augustin a spus că „ogorul săracilor este un teren fertil, căci roadele pe care el le dă față de cei ce sunt binefăcătorii săracilor

¹ Cicero, *De Officiis*, vol. III.

sunt abundente”.² Dacă ar întreba cineva ce folos aduc dărnicia și milostenia, aş răspunde, asemenea apostolului, în vorbirea lui despre tăierea împrejur: „Mare în toate privințele” (Rom. 3:2, lit. KJV). Ba chiar pot spune despre milostenie și dărnicie ceea ce spune apostolul despre evlavie, anume că această generozitate „este folositoare în orice privință, întrucât ea are făgăduința vieții de acum și a celei viitoare” (1 Tim. 4:8).

În viața aceasta, ne sunt făgăduite mai multe lucruri ca răsplată pentru generozitate. În primul rând, ne este făgăduit că vom avea tot ce ne este necesar: „Cine dă săracului, nu duce lipsă” (Prov. 28:27), adică va fi ferit de lipsuri și sărăcie. Dumnezeu nu va lăsa să ajungă în sărăcie acel om care a fost milostiv față de cei săraci.

De asemenea, Dumnezeu făgăduiește nu

² Augustin, *Sermo De Divite*.

doar că vom avea suficient pentru propriile nevoi, ci și belșug, căci înțeleptul spune: „Cinstește pe Domnul cu averile tale”, dând cu dărnicie și bucurie pentru scopuri evlavioase și caritabile, și „grânarele îți vor fi pline de belșug și teascurile tale vor geme de must” (Prov. 3:9-10), iar aceasta este o exprimare hiperbolică, ce sugerează belșug și abundență.

Apoi Dumnezeu le făgăduiește celor dărnici că vor izbândi în ceea ce vor întreprinde. Iată acest lucru în cuvintele lui Moise: „Să-i dai [cu mână largă] și să nu dai cu părere de rău în inimă, căci pentru aceasta te va binecuvânta Domnul, Dumnezeul tău, în toate lucrările de care te vei apuca” (Deut. 15:10).

În plus, Domnul le făgăduiește celor generoși și izbăvire din necaz, căci psalmistul

spune: „Ferice de cel ce îngrijește de cel sărac! Căci în ziua nenorocirii, Domnul îl izbăvește” (Ps. 41:1).

O altă făgăduință și binecuvântare de la Dumnezeu pentru omul darnic și milostiv este ocrotirea de vrăjmași, după cum spune versetul următor: „Domnul îl păzește și-l ține în viață. El este fericit pe Pământ, și nu-l lași la bunul plac al vrăjmașilor lui” (v. 2).

O altă binecuvântare făgăduită celui darnic este ajutorul Domnului în boală, după cum continuă prorocul: „Domnul îl sprijinește, când este pe patul de suferință” (v. 3), adică Domnul îl va mângâia și îl va susține în boală, iar în cele din urmă îi va reda puterea. „Tu îi ușurezi durerile în toate bolile lui”, adică îi vei da odihnă și alinare, asemenea celor care pregătesc patul bolnavilor.

Printre multe alte lucruri, celui milostiv îi este făgăduită fericirea și binecuvântarea,

care cuprinde tot felul de lucruri: „Omul milostiv va fi binecuvântat, pentru că îi dă săracului din pâinea lui” (Prov. 22:9). În Psalmul 41:2 se spune că cel darnic „este fericit pe Pământ”, ba chiar și „la învierea celor neprihăniți” (Luca 14:14).

În final, făgăduințele binecuvântării se extind și asupra urmașilor celui darnic, căci „urmașii lui sunt binecuvântați” (Ps. 37:26).

Aceste făgăduințe și altele asemănătoare, privitoare la binecuvântări vremelnice, spirituale și veșnice, pentru că sunt făcute de Domnul Dumnezeu adevărului, pot fi primite cu multă încredere, căci cuvintele lui Dumnezeu sunt fapte, iar făgăduințele Sale sunt ca și împlinite.

În viața viitoare, oamenii milostivi și darnici vor „moșteni Împărăția care le-a fost pregătită de la întemeierea lumii” (Matei 25:34).

Metaforele biblice ale împrumutului și semănatului

Între altele, Duhul Sfânt folosește adesea două metafore pentru a descrie faptele de dărnicie și milostenie, și pentru a le spori mult folosul. Una dintre aceste metafore este extrasă din ideea de împrumut, cealaltă din cea de semănat.

Astfel, darea milosteniei este înfățișată în Scriptură ca un *împrumut*, ba chiar ca un împrumut prin care ni se restituie nu numai suma principală, ci ni se dă și o dobândă mare. Cei care își împrumută banii oamenilor se pot aștepta să primească doar câteva procente ca dobândă, dar dacă noi, în ascultare de porunca lui Dumnezeu, ne despărțim de bunăvoie de banii noștri pentru ajutorarea săracilor, vom primi de o sută de ori acea dobândă, ba chiar de o sută de ori plus viața veșnică: „Adevărat vă spun că nu este

nimeni, care să fi lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau copii, sau holde, pentru Mine și pentru Evanghelie, și să nu primească acum, în veacul acesta, de o sută de ori mai mult: case, frați, surori, mame, copii și holde, împreună cu prigoniri; iar în veacul viitor, viața veșnică” (Marcu 10:30). Nu trebuie să ne îndoim că vom primi răsplata, căci, oricât de neputincioși ar fi săracii, noi avem un Garant cu totul împlinitor, pe Dumnezeu însuși, care S-a angajat să răsplătească tot ceea ce este dăruit în felul acesta. Așa cum spune înțeleptul, „cine are milă de sărac, Îl împrumută pe Domnul, și El îi va răsplăti binefacerea” (Prov. 19:17). Astfel, avem din partea lui Dumnezeu o garanție de răsplătire, prin care El recunoaște datoria și făgăduiește răsplata. Ce garanție mai bună și-ar putea dori cineva decât un înscris semnat chiar de

mâna lui Dumnezeu? Meditarea la acest lucru ar trebui, zic eu, să ne facă dornici să folosim orice prilej de a ne dărui banii cu acest mare folos.

Cealaltă metaforă, cea a *semănatului*, este aplicată în Scriptură dărnicii și milosteniei prin expresia „a împărți” (Ps. 112:9, lit. KJV). Așa cum agricultorul își împrăștie sămânța pe care o seamănă în pământ, tot astfel, cel care dă milostenie își împarte darurile. De aceea, spre lămurire, se și adaugă expresia „dă celor lipsiți”. Apostolul aplică la dărnicie și milostenie și aceste cuvinte proverbiale: „Cine seamănă puțin, puțin va secera; iar cine seamănă mult, mult va secera” (2 Cor. 9:6).

Ce aduce de obicei un spor mai mare decât semănatul seminței într-un pământ rodnic? Despre Isaac se spune că „a făcut semănături în țara aceea și a strâns rod însutit în

anul acela” (Gen. 26:12). Iar Hristos spune că „pământul bun” rodește negreșit: „un grăunte a dat o sută, altul șaiszeci, și altul treizeci” (Matei 13:8). Dărnicia și milostenia constituie lucruri pentru care vor primi o răsplată înșutită și vor moșteni viața veșnică.

Prin urmare, dacă folosul și avantajul ne pot îndemna să facem vreun lucru, cu siguranță că ar trebui să ne îndemne la dărnicie în milostenie și la contribuții generoase pentru ajutorarea săracilor.

Este un adevăr cât se poate de sigur că a le dărui săracilor este cea mai sigură și mai nepericuloasă cale de a câștiga. Agricultorii pot uneori să piardă folosul seminței semănate din pricina mușgaiului sau a vremii nepotrivite, iar cei care își împrumută banii pot să nu-i mai recupereze, însă cel care le dăruiește săracilor cu inimă curată și sinceră nu-și va

pierde niciodată răsplata.

Așa cum spune înțeleptul, „unul, care dă cu mâna largă, ajunge mai bogat” (Prov. 11:24), arătându-ne că „împrăștierea” seminței este cea mai bună cale spre înmulțire. Și așa este, căci nu ne-a făgăduit Mântuitorul nostru că, dacă dăruim, „ni se va da; ba încă, ni se va turna în sân o măsură bună, îndesată, clătinată, care se va vărsa pe deasupra” (Luca 6:38)?

Aici Dumnezeu ne dă, ca să spunem așa, un înscris de garanție, prin care Se obligă și Se face Garant împreună cu săracul asupra făgăduinței că ceea ce dăruim ne va fi înapoiat cu profit. Oamenilor lumești li se pare un paradox că a dăruir ar putea fi cea mai sigură și neprimejdioasă cale de a dobândi și de a spori în câștig, și totuși niciun alt lucru nu este afirmat mai limpede în Scriptură și confirmat mai bine de experiența celor ce

sunt parte din poporul lui Dumnezeu.

4. PAGUBA REZULTATĂ DIN NEGLIJAREA DĂRNICIEI ȘI A MILOSTENIEI

Al patrulea motiv și îndemn ține de paguba care poate rezulta din neglijarea dărnicii și a milosteniei. Deși poate părea ca și cum ai fi rob dacă ești îndemnat la o îndatorire de frica pierderii sau a durerii, mulți oameni gândesc așa, iar acest motiv poate fi adăugat pentru a ne îndemna la împlinirea acestei îndatoriri.

Paguba care poate rezulta din neglijarea dărnicii, atunci când ar trebui manifestată, este tot atât de mare, prin natura ei, pe cât sunt de mari binefacerile amintite mai înainte, care rezultă din împlinirea acestei îndatoriri. Neglijarea dărnicii nu ne lipsește numai de toate binefacerile amintite, ci atrage asupra celui care o neglijează o mulțime de

rele. După ce înțeleptul spune că „omul milostiv își face bine sufletului său”, el adaugă că „omul fără milă își tulbură însăși carnea lui” (Prov. 11:17).

Sufletul și trupul sunt cele două părți esențiale ale omului, și fiecare dintre ele este indicată aici printr-o sinecdocă,³ cu sensul de întreaga ființă a omului, adică persoana lui. Prin „om fără milă” se înțelege un om nemilos sau împietrit la inimă, opus celui milostiv. Sensul acestui proverb este, deci, că, „așa cum omul milostiv îi face bine nu numai fratelui său sărac, căruia îi arată milă, ci și propriei persoane, tot astfel omul împietrit la inimă nu doar își întristează aproapele aflat în necaz, refuzând să-i dea ajutor, ci își aduce multă pagubă și propriei persoane”. Așa și

³ Sinecdoca este un instrument literar prin care un termen caracteristic pentru o parte este folosit cu sensul întregului sau invers, sau pentru însușiri particulare în locul celor generale sau a celor generale în locul celor particulare. – n.tr.

este, căci cel „care economisește prea mult, nu face decât să sărăcească” (v. 24). Aici, „a economisi” este pus în contrast cu „a împrăștia”, termen care se referă la împrăștierea seminței în pământ pentru a da rod, iar prin aceasta se înțelege milostenia. Prin contrast, „a economisi prea mult” înseamnă să refuzi milostenia atunci când există un motiv întemeiat pentru a o da. Dreptatea și echitatea impun această îndatorire, după cum am arătat deja, iar exprimarea folosită accentuează astfel această atitudine lipsită de milă. Ca pedeapsă dreaptă, asupra oamenilor zgârciți va cădea tocmai lucrul pe care au căutat să-l evite refuzând să dăruiască, și anume sărăcia.

Iar dacă, aflați în vreun necaz, astfel de oameni vor fi siliți să ceară ajutorul altora, și ei vor fi neglijăți așa cum i-au neglijat ei pe semenii lor. Înțeleptul mărturisește acest lucru: „Cine își astupă urechea la strigătul săracului,

nici el nu va căpăta răspuns, când va striga” (Prov. 21:13). Nu numai oamenii, ci și Dumnezeu însuși va refuza să-i asculte strigătul. Bogatul care a refuzat să-l ajute pe Lazăr n-a putut găsi pe nimeni care să-i dea nici măcar o picătură de apă ca să-și răcorească limba când era chinuit în flăcările Iadului (Luca 16:24). Se spune explicit apoi că „judecata este fără milă pentru cel ce n-a avut milă” (Iacov 2:13), căci Dumnezeu Se poartă cu oamenii potrivit felului în care aceștia s-au purtat cu alții: „Oare nu se cădea să ai și tu milă de tovarășul tău, cum am avut eu milă de tine? Și stăpânul s-a mâniat și l-a dat pe mâna chinuitorilor, până va plăti tot ce datora. Tot așa vă va face și Tatăl Meu cel ceresc” (Matei 18:33-35).

În final, așa cum oamenilor milostivi le sunt făgăduite binecuvântări, tot astfel sunt rostite blesteme împotriva celor lipsiți de

milă: „Cine îi dă săracului, nu duce lipsă, dar cine închide ochii, este încărcat cu blesteme” (Prov. 28:27). După cum „binecuvântările” cuprind în ele tot felul de lucruri bune, tot astfel „blestemele” cuprind în ele tot felul de rele. Oamenii nemiloși vor avea parte de blestemele oamenilor și „cine oprește grâul este blestemat de popor” (Prov. 11:26). Iar în ziua cea mare a judecării, Marele Judecător îi va declara blestemați: „Apoi le va zice celor de la stânga Lui: ,Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care a fost pregătit diavolului și îngerilor lui! Căci am fost flămând, și nu Mi-ați dat să mănânc; Mi-a fost sete, și nu Mi-ați dat să beau; am fost străin, și nu M-ați primit; am fost gol, și nu M-ați îmbrăcat; am fost bolnav și în temniță, și n-ați venit pe la Mine” (Matei 25:41-43).

4.

OBIECȚII LA ADRESA DĂRNICIEI ȘI MILOSTENIEI

După ce am făcut prezentarea motivelor, voi încheia această discuție răspunzând unor obiecții care îi împiedică pe mulți să-și împlinească în mod conștiincios această îndatorire.

1. OBLIGAȚIILE FAȚĂ DE FAMILIE ȘI COPII

Unii își invocă numeroasele obligații, având o soție și mulți copii de întreținut, și sunt gata să spună împreună cu apostolul că „părinții sunt datori să agonisească pentru copiii lor” (cf. 2 Cor. 12:14). De asemenea, ei apelează la argumentul apostolului din 1 Timotei 5:8, care spune că, „dacă nu poartă

cineva grijă de ai lui, și mai ales de cei din casa lui, s-a lepădat de credință, și este mai rău decât un necredincios”. Cum am putea, deci, zic ei, să fim darnici față de săraci când avem atâtea obligații și nevoi de împlinit în propriile familii?

Eu nu contest că părinții trebuie să se îngrijească de copiii lor, atât cât pot face aceasta cu o conștiință curată. Dar să știi că același apostol care îți poruncește să agonizești pentru copiii tăi îți poruncește, de asemenea, să cheltui o parte însemnată din averiile tale pentru ajutorarea și sprijinirea altora, după cum se spune în Galateni 6:10: „Așadar, cât avem prilej, să facem bine la toți, și mai ales fraților în credință”, ca și în Evrei 13:16: „Să nu dați uitării binefacerea și dărnicia, căci lui Dumnezeu jertfe ca acestea Îi plac”. Prin urmare, dacă vrei să îți dovedești sinceritatea credinței, trebuie să iei

seama în mod egal și nepărtinitor la toate poruncile Domnului, având aceeași grijă să împlinești o îndatorire cum o împlinești pe cealaltă.

De asemenea, cu cât dragostea și afecțiunea ta față de copiii tăi sunt mai mari, cu atât ar trebui să fii mai darnic și mai generos față de sfinții săraci și față de slujitorii lui Isus Hristos, ca astfel să lași moștenire binecuvântarea lui Dumnezeu asupra copiilor și avuției tale.

Sunt sigur că vei recunoaște adevărul că, fără binecuvântarea lui Dumnezeu, tot ce le vei lăsa copiilor tăi le va fi de puțin folos, și ce cale mai bună poți urma pentru a căpăta binecuvântarea lui Dumnezeu asupra părții din avere pe care le-o vei lăsa decât să dăruiești de bunăvoie o parte din ea pentru scopuri sfinte și caritabile? Așa cum ne spune psalmistul, „urmașii omului milostiv vor fi

binecuvântați” (cf. Ps. 37:26). Prin aceasta se arată că mila și generozitatea ta față de săraci vor aduce binecuvântarea lui Dumnezeu asupra copiilor tăi.

Mulți sunt foarte preocupați să le lase terenurile și casele de moștenire urmașilor lor, pentru ca acestea să rămână în aceeași familie, însă eu nu cunosc o cale mai sigură decât aceea de a împărți, în timpul vieții, o parte însemnată a avuției către săraci. Astfel, spunea Augustin, „luând ceva din partea copiilor tăi pentru ajutorarea săracilor, le poți spori foarte mult averea”.¹ Dacă Dumnezeu te-a binecuvântat cu copii, atunci trebuie să fii milostiv, cu discernământ, pentru a căpăta binecuvântarea lui Dumnezeu atât asupra ta, cât și asupra urmașilor tăi, căci faptul că strângi pentru tine și nu le dăruiești săracilor, făcând asta doar pentru a-ți îmbogăți

¹ Augustinus, *De Tempore*, sermo 76.

copiii, se poate să se dovedească a fi cauza sărăciei și a ruinei casei și copiilor tăi.

În plus, deși trebuie să pui deoparte pentru copiii tăi anumite părți potrivite din veniturile tale, aceasta nu trebuie să fie un pretext pentru a nu cheltui în acest scop partea care ar trebui dăruită în folosul săracilor. Să știi că săracii au dreptul la o parte din veniturile tale și din averea ta, la fel cum au copiii tăi, deși nu la o parte la fel de mare. Din acest motiv, Duhul lui Dumnezeu vorbește despre partea din bunurile bogatului de care acesta se poate lipsi fără greutate ca fiind „ceea ce li se cuvine” săracilor, adică partea care le aparține de drept. Cuvântul spune clar: „Nu opri o binefacere celui ce are nevoie de ea, când poți s-o faci” (Prov. 3:27). Acesta a fost motivul pentru care Vasile, un părinte al bisericii primare, a afirmat că „pâinea care mucegăiește în cămara ta este pâinea

celui flămând; haina care atârână fără folos în odaia ta este haina celui gol; aurul care ruginește în lada ta este aurul săracului”. Așadar, ajutorarea săracilor nu este numai un act de milostenie pe care ești liber să-l faci sau să nu-l faci, ci și un act de dreptate pe care ești dator să-l împlinești. Prin urmare, ceea ce spune Sf. Pavel despre sine în privința propovăduirii Evangheliei: „Dacă vestesc Evanghelia, nu este pentru mine o pricină de laudă, căci trebuie s-o vestesc; și vai de mine dacă nu vestesc Evanghelia!” (1 Cor. 9:16) – ar trebui să spună despre sine toți bogații: „Suntem datori să dăruim o parte din avuția noastră pentru ajutorarea sfinților săraci și a slujitorilor lui Isus Hristos; și vai de noi dacă nu facem aceasta!”

În final, părinții fac o mare greșală când cred că, fiind datorii lor să le asigure ceva copiilor, ei ar fi obligați să agonisească pentru

copii tot ce pot strânge ca venituri, fără să dea o parte însemnată spre ajutorarea săracilor. Prin aceasta, ei arată clar că preferă binele vremelnic al copiilor lor în detrimentul bine-lui lor spiritual și veșnic, și își pun în primejdie mântuirea sufletelor doar ca să sporească averea copiilor lor. O, cât de puțină mângâiere îți va aduce în chinurile Iadului gândul că ai pierdut bucuriile cerești pentru a le lăsa copiilor câteva plăceri pământești! Prin urmare, chiar dacă ai puțină dragoste pentru alții, manifestă măcar puțină dragoste față de propriul suflet, contribuind cu generozitate la ajutorarea sfinților săraci și a slujitorilor lui Isus Hristos, după posibilitățile tale și după nevoia lor.

2. PRETEXTUL SĂRĂCIEI

Unii își invocă starea săracă și modestă, pretinzând că nu au mijloacele necesare pentru a acoperi lipsurile și a împlini nevoile altora.

Deși tu poți invoca sărăcia pentru a scuza faptul că nu dăruiești nimic pentru a-i ajuta pe cei lipsiți și nevoiași, trebuie văzut dacă motivul tău este adevărat, nu unul prefăcut, un simplu pretext.

Deși poți găsi destui bani pentru a cumpăra haine scumpe pentru tine, pentru nevasta și copiii tăi, destui bani pentru a-ți îmbuibă pânțele și a-i ospăta pe vecinii, prietenii și cunoscuții tăi bogați, destui bani pentru a-ți satisface poftele și plăcerile păcătoase, tu spui că găsești puțin sau deloc pentru a îmbrăca spatele gol al săracilor care sunt mădulare ale trupului lui Isus Hristos, nimic pentru a le umple burțile flămânde, nimic pentru mângâierea și sprijinul lor. O, cât de tristă va fi socoteala ta în ziua cea mare a judecății, când vei auzi: „Atât ai cheltuit pe haine, atât pe mâncăruri costisitoare, atât pentru a-ți satisface poftele și plăcerile trupești,

și totuși atât de puțin pentru a-i ajuta pe sfinții săraci și pe slujitorii lui Isus Hristos!”

Apoi, chiar dacă pretextul tău ar fi adevărat și starea ta este într-adevăr modestă și săracă, tot trebuie să dăruiești ceva, câtuși de puțin, atunci când întâlnești oameni mai săraci decât tine, mai ales dacă se află într-o nevoie mare. Apostolul îi îndeamnă pe oamenii săraci, chiar și pe cei care trudesec din greu pentru traiul lor, să lucreze astfel încât să aibă nu numai pentru întreținerea lor și a familiei, ci și pentru a acoperi nevoile altora: „Să lucreze cu mâinile lui la ceva bun, ca să aibă ce să îi dea celui lipsit” (Efes. 4:28). Citim apoi că sărăcia mare a macedonenilor nu i-a împiedicat să contribuie la ajutorarea sfinților săraci din Ierusalim, care erau mai săraci decât ei: „În mijlocul multelor necazuri prin care au trecut, bucuria lor peste măsură de mare și sărăcia lor lucie, au dat

naștere la un belșug de dărnicie din partea lor. Vă mărturisesc că au dat de bunăvoie, după puterea lor, și chiar peste puterile lor” (2 Cor. 8:2-3).

Cine ar putea invoca o sărăcie mai mare decât văduva săracă din Evanghelie, care, având numai doi bănuți, i-a aruncat pe amândoi în vistierie? Mântuitorul nostru mărturisește despre ea că a pus în vistierie mai mult decât bogații, „căci toți ceilalți au aruncat din prisosul lor, dar ea, din sărăcia ei, a aruncat tot ce avea, tot ce-i mai rămăsese ca să trăiască” (Marcu 12:43-44). Un gologan sau bănuț din puținul dăruit de un sărac valorează mai mult, în socoteala lui Hristos, decât o întreagă grămadă de bani din vistieria unui bogat. Așadar, nu-ți spune: „Sunt sărac și am puțin”, gândindu-te că astfel îți poți scuza lipsa dărnicii, căci nu poți fi mai sărac decât acea văduvă. Dăruiește puțin din puținul pe

care îl ai, și darul tău va fi primit, căci „dacă este bunăvoință, darul este primit, avându-se în vedere ce are cineva, nu ce n-are” (2 Cor. 8:12). Dumnezeu nu privește atât de mult la mărimea darului, pe cât la mărimea venitului din care ai dăruit și la mărimea afecțiunii cu care este oferit.

3. VREMURILE GRELE ȘI NESIGURANȚA ZILEI DE MÂINE

Unii sunt gata să obiecteze spunând că nu pot să dăruiască pentru că trăiesc în vremuri grele și nu știu ce necazuri li s-ar putea întâmpla pe viitor, așa că, zic ei, ar fi înțelept să păstreze ceea ce au. Cu cât vremurile sunt mai grele și mai primejdioase, cu atât ai mai multe motive să dăruiești din ceea ce ai pentru ajutorarea altora.

În primul rând, nu știi câtă vreme te vei mai bucura de viață sau de avere. De aceea: „Tot ce găsește mâna ta să faci, fă cu toată

puterea ta” (Ecl. 9:10), adică orice posibilitate sau prilej ai avea de a face bine, fă acel lucru cu toată sârguința și fără amânare. Înțeleptul mai spune: „Împarte-o în șapte și chiar în opt”, ca și cum ar spune: „Fii larg la mână și generos în dărnicie, nu o limita la puțini, ci împarte-o multora”. Ia seama apoi la motivul pe care el îl oferă în cuvintele următoare: „Căci nu știi ce nenorocire poate da peste Pământ” (Ecl. 11:2), adică ce vremuri tulburi pot veni. Am citit cândva despre un țăran care, auzind că se apropie o armată și temându-se că își va pierde tot grâul, a pus să fie dusă în cetate cât mai mult din recoltă și a încredințat-o pazei unui prieten. În același fel, temerea de vremuri primejdioase ar trebui să te îndemne să încredințezi o parte însemnată din avere săracilor care sunt membri ai trupului lui Hristos, căci astfel, ea va fi păstrată cel mai bine de pierdere și pradă.

În al doilea rând, dărnicia ta față de săraci va fi un mijloc important de a-ți elibera inima de temerile neliniștite și neîncrezătoare legate de vremurile rele, care stăpânesc de obicei peste inimile oamenilor lipsiți de milă. Psalmistul pare să ne arate acest lucru când spune: „El nu se teme de vești rele, ci inima lui este tare, încrezătoare în Domnul”, iar motivul pe care îl dă este că „el împarte cu mână largă, dă săracilor” (Ps. 112:7, 9, lit. KJV), astfel că el „nu se teme de vești rele”. Într-adevăr, asemenea oameni au cele mai puține motive de teamă. Dumnezeu a făgăduit să-i izbăvească de răul care va veni: „Ferice de cel ce îngrijește de cel sărac! Căci în ziua nenorocirii, Domnul îl izbăvește” (Ps. 41:1). Apoi Dumnezeu a făgăduit că, chiar dacă astfel de oameni vor ajunge în vremuri tulburi, vor găsi în sufletele lor multă pace și mângâiere dulce, căci Domnul spune că, „dacă vei da mâncarea ta

celui flămând, dacă vei sătura sufletul lipsit”, adică dacă îi vei da ceea ce îi poate acoperi nevoia și îi poate potoli foamea, „atunci lumina ta va răsări peste întunecime, și întunericul tău va fi ca ziua n-amiază mare” (Isaia 58:10). Aici „lumina” înseamnă pace și mângâiere, după cum „întunericul” înseamnă necaz. Sensul avut în vedere de prorocul Isaia este că oamenii milostivi vor avea parte de pace și mângâiere chiar și în vremurile cele mai tulburi și mai descurajatoare. Dacă am medita serios la acest adevăr, am fi puternic încurajați să prisosim în fapte de milostenie.

4. TEAMA CĂ DĂRNICIA VA DUCE LA LIPSURI

Alții vin cu următoarea obiecție: „Dacă dăruiesc atât de mult, s-ar putea să ajung eu însumi în lipsuri înainte să mor”.

Se abține oare agricultorul să-și semene

sămânța de teamă să nu ajungă în lipsuri? Dimpotrivă, nu seamănă el cu mână largă, tocmai pentru a preveni lipsurile, fiind încredințat că, semănând sămânța, o va secera la vremea potrivită cu un spor atât de mare, încât va putea să se întrețină pe sine și familia sa? Prin urmare, obiecția aceasta este o temere neîntemeiată, izvorâtă dintr-o inimă neîncrezătoare, contrară cuvintelor înțeleptului: „Cine îi dă săracului nu duce lipsă” (Prov. 28:27), adică nu va duce lipsă de nimic din ceea ce Dumnezeu vede că este bun și necesar pentru el. Ba chiar, dacă nu dăruiești, este mai probabil să ajungi în lipsuri, căci Duhul lui Dumnezeu spune: „Unul care dă cu mână largă ajunge mai bogat, și altul care economisește prea mult nu face decât să sărăcească” (Prov. 11:24). Așadar, a nu dărui și a strânge pentru tine este calea cea mai sigură spre lipsuri și sărăcie, în timp ce a le dărui săracilor potrivit cu ceea ce

Dumnezeu ți-a dat este cel mai bun mijloc de a preveni sărăcia.

De asemenea, nu trebuie să te temi că vei ajunge în lipsuri dacă dăruiești, căci prin aceasta îți vei pune averea la adăpost și îți vei spori avuția. Ceea ce le dăruiești săracilor cu o inimă cinstită și sinceră va ocroti restul averii tale. Așa cum, într-un stat, ambasadorii trimiși în țări străine asigură pacea țării pe care o reprezintă, tot așa ceea ce împarți și le dai săracilor asigură ceea ce păstrezi acasă. „Astfel, bunurile noastre pământești se pierd atunci când le păstrăm pentru noi și sunt păstrate atunci când le dăruim”, a spus Isidorus.²

Ceea ce le dăruiești săracilor îți va spori avuția, căci Mântuitorul nostru spune: „Dați, și vi se va da; ba încă, vi se va turna în

² San Isidoro (lat. *Isidorus Hispalensis*, c. 560-636), episcop hispano-roman, unul dintre părinții bisericii primare.

sân o măsură bună, îndesată, clătinată și care se va vărsa pe deasupra” (Luca 6:38). Prin această varietate de expresii, Mântuitorul ne arată că oamenii milostivi nu numai că vor primi înapoi de la Dumnezeu ceea ce le-au dăruit săracilor, ci vor primi chiar cu mult mai mult. Acest lucru este sugerat de înțeleptul Solomon, când spune că „unul care dă cu mână largă ajunge mai bogat” (Prov. 11:24), arătând că, cu cât împrăștiem mai mult semințele binefacerii, cu atât mai mare va fi creșterea lor. Iar versetul următor spune că „sufletul binefăcător va fi săturat”, adică acela care este generos cu alții va fi el însuși îmbogățit; „și cel ce îi udă pe alții va fi udat și el”, adică va fi udat din belșug de binecuvântarea lui Dumnezeu, pentru a avea cu ce să facă și mai mult bine. De aceea spune apostolul Pavel: „Cine seamănă puțin, puțin va secera; iar cine seamănă mult, mult va secera” (2 Cor. 9:6), sugerând aici

marele câștig pe care îl vom primi prin contribuția liberă și generoasă pentru sfinții săraci și slujitorii lui Isus Hristos. Iov a mărturisit acest adevăr când a spus: „Binecuvântarea nenorocitului venea peste mine, umpleam de bucurie inima văduvei” (Iov 29:13), adică rugăciunile săracilor se înălțau pentru Iov, iar Domnul l-a binecuvântat neobișnuit de bogat pentru că i-a ajutat.

Unii se întreabă dacă este legitim să împrumute bani cu dobândă, dar nu încapă îndoială că a pune deoparte o parte însemnată din avere pentru scopuri caritabile este o dobândă nu numai legitimă, ci și cea mai profitabilă din lume, căci astfel vei primi de o sută de ori mai mult, în loc de câteva procente. Milostenia nu este o cheltuire risipitoare a avuției, ci dimpotrivă, o modalitate înțeleaptă de a căpăta bogății și, dincolo de toate metodele de folosire a banilor, ea

aduce cele mai profitabile câștiguri. Dacă vrei, deci, să fii „lacom” cu înțelepciune, pune în practică această formulă a „dobânzii creștine”, știind că, cu cât investești mai mult în dărnicie, cu atât câștigul va fi mai mare și cu atât vei primi înapoi mai bogat.³

5. IDEEA CĂ DARURILE PENTRU SĂRACI SUNT PIERDUTE

Unii obiectează că ceea ce le dăruiesc săracilor sunt resurse cu totul pierdute.

Această obiecție contrazice direct ceea ce ne spune Duhul lui Dumnezeu: „Cine are milă de sărac împrumută pe Domnul, și El îi va răsplăti binefacerea” (Prov. 19:17).

³ Autorul nu susține o formulă a teologiei prosperității, pentru că el a subliniat deja că Dumnezeu nu răspunde întotdeauna la dărnicie materială în mod necesar cu mai multă bogăție tot de ordin material, ci întotdeauna cu binecuvântări spirituale și, acolo unde El consideră înțelept și după voia Sa, cu mai multe resurse materiale, care sunt încredințate tot spre a fi investite mai mult în lucrarea Împărăției și în cea de binefacere și milostenie. – n.tr.

Dacă ceea ce le dăruiești săracilor îți va fi dat înapoi, cum se poate spune că este pierdut? Este adevărat că săracii cărora le dăruiești nu sunt în stare să te răsplătească, dar, având un Garant atotsuficient, pe Dumnezeu însuși, care S-a angajat să-ți răsplătească dărnicia, nu trebuie să te îndoiești de aceasta.

Apoi este o mare greșeală a oamenilor să creadă că ceea ce dau pentru scopuri caritabile este cu totul pierdut, deoarece, în realitate, singurul mijloc de a ne pierde averea este să o strângem cu lăcomie, zgârcenie și avariție. Dar, așa cum am arătat deja, împărțirea bucuroasă a unei părți din avere către săraci este cea mai sigură cale de a ne ocroti bunurile și a ne spori avuția. Nu am întâlnit până acum pe nimeni care să poată spune că averea lui a avut de pierdut din pricina lucrurilor pe care le-a dăruit pentru scopuri caritabile. Pot spune că foarte mulți au mărturisit

și sunt gata să mărturisească și acum că, așa cum untdelemnul văduvei s-a înmulțit, tot astfel avuțiile lor s-au înmulțit și au sporit prin darurile făcute pentru scopuri bune.

De asemenea, ceea ce le dăruiești săracilor nu este pierdut, ci trimis înaintea ta în Cer. Se spune despre Cir că ar fi spus că, făcând bine, își strângea comori pentru sine. Eu știu însă sigur că, împărțind o parte din bunurile tale către sfinții săraci și către slujitorii lui Dumnezeu, îți strângi o comoară în Cer: „Strângeți-vă comori în Cer, unde nu le mănâncă moliile și rugina, și unde hoții nu le sapă, nici nu le fură” (Matei 6:20).

Acesta este chiar argumentul din textul nostru de bază, prin care apostolul întărește această îndatorire a dărnicii față de săraci. El spune: „Îndeamnă-i să facă bine, să fie bogați în fapte bune, să fie darnici, gata să simtă împreună cu alții”. Ia seama

la motivul exprimat în cuvintele următoare: „Ca să-și strângă pentru vremea viitoare drept comoară o bună temelie pentru ca să apuce adevărata viață”. Apostolul sugerează că, dăruind pentru săraci, ne strângem de fapt o comoară pentru noi înșine. Așadar, în măsura în care cheltui aici pentru scopuri bune, vei primi înapoi tot atât, ba chiar mai mult, în Împărăția Cerurilor, ca printr-o scrisoare de schimb. La fel spunea Sf. Augustin: „Tot ceea ce le dăruim săracilor trimitem înaintea noastră în Cer, și acolo vom regăsi ceea ce dăruim aici, pe Pământ”.

Synesius și Evagrius

Am dat peste o întâmplare remarcabilă în această privință, și o voi relata cu atât mai mult cu cât am cunoscut oameni atât de mișcați la auzul ei, că s-au hotărât pe loc să contribuie la nevoile săracilor mai generos

decât făcuseră vreodată până atunci. Și întâmplarea este următoarea:

„Synesius, un episcop din Cyrene, s-a străduit multă vreme să-l convertească la credința creștină pe un filozof păgân, pe nume Evagrius, dar fără reușită. Filozoful obiecta mereu că religia creștină propovăduia multe lucruri ciudate și greu de crezut, între altele că ,cine are milă de sărac Îl împrumută pe Domnul’ și că ,cel care dă săracului și nevoiașului va avea comoară în Cer și va primi înșutit de la Hristos, împreună cu viața veșnică’ – ,lucruri’, spunea el, ,mai degrabă de luat în răs decât de crezut’. Episcopul nu a încetat totuși să se ostenească pentru Evagrius și, prin multe argumente, l-a încredințat că aceste lucruri erau adevărate, și în cele din urmă a reușit, astfel că filozoful și toți copiii lui au

fost botezați. După o vreme, filozoful a venit la Synesius, aducând trei sute de livre de aur pentru săraci. El a insistat ca Synesius să primească banii, dar a vrut o chitanță semnată de mâna lui, prin care Hristos să Se oblige că-i va restitui în cealaltă lume. Synesius a luat banii pentru săraci și i-a dat chitanța pe care Evagrius o ceruse. Mai târziu, când s-a apropiat de moarte, filozoful le-a poruncit fiilor săi ca, atunci când îl vor îngropa, să pună chitanța lui Synesius în mâna lui, în mormânt, și ei așa au făcut. În a treia zi după înmormântare, filozoful i s-a arătat în vis lui Synesius și i-a spus: ,Vino la mormântul în care zac și ia-ți chitanța, căci mi-am primit înapoi datoria și sunt mulțumit, iar pentru încredințarea ta, am semnat-o cu mâna mea'. Episcopul, neînțelegând bine însemnătatea celor întâmplare,

a trimis după fiii filozofului, care i-au povestit totul. Atunci, luându-i cu el și pe fruntașii cetății, s-a dus la mormânt și a găsit hârtia în mâna mortului, având următoarea însemnare:

„Eu, Evagrius, filozoful, către preasfințitul episcop Synesius, salutare! Am primit înapoi datoria scrisă în această hârtie de mâna ta și sunt pe deplin mulțumit; nu am nicio pretenție împotriva ta pentru aurul pe care ți l-am dat ție și, prin tine, lui Hristos, Dumnezeuul și Mântuitorul nostru”.

Am dorit să relatez această întâmplare nu doar pentru că, în scrierile vechi, ea este socotită un adevăr mare, deși neobișnuit, ci și fiindcă, așa cum am spus, am cunoscut oameni cărora le-a fost relatată cu un efect atât de bun și de folositor, încât sper și doresc din inimă să aibă același efect și asupra sufletului tău.

Răsplata veșnică a faptelor de dragoste

Faptele tale de milostenie față de sfinții săraci și față de slujitorii lui Isus Hristos vor fi răsplătite în viitor cu slava veșnică și fericirea cerească. Mântuitorul nostru arată aceasta spunând solemn că Împărăția Cerurilor a fost pregătită de la întemeierea lumii pentru cei milostivi, care și-au arătat dărnicia față de membrele sărace ale trupului lui Isus Hristos, îmbrăcându-i pe cei goi și hrănindu-i pe cei flămânzi: „Veniți binecuvântații Tatălui Meu de moșteniți Împărăția care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii. Căci am fost flămând, și Mi-ați dat de mâncat; Mi-a fost sete, și Mi-ați dat de băut; am fost străin, și M-ați primit” (Matei 25:34-35). Mântuitorul spune de asemenea că „cine primește un proroc, în numele unui proroc, va primi răsplata unui proroc; și cine primește pe un om neprihănit, în numele unui om neprihănit, va primi răsplata

unui om neprihănit” (Matei 10:41). A primi un om neprihănit „în numele unui om neprihănit” înseamnă să-i arăți bună-tate datorită neprihănirii sale. Tot astfel, „a primi un proroc în numele unui proroc” înseamnă nu doar a primi mesajul și slujirea lui, ci și a-i primi persoana, arătându-i bună-tate fie găzduindu-l, fie contribuind la nevoile lui, tocmai fiindcă este un slujitor al Evangheliei. Prin „răsplata prorocului și a omului neprihănit”, pe care o vor primi cei care îi ajută, se înțelege acea greutate deplină și minunată de slavă din Cer, pe care nu o pot exprima nici limbile oamenilor, nici ale îngerilor.

Asta nu înseamnă că faptele de milostenie merită prin ele însele această răsplată glorioasă, ci că Dumnezeu le-a făcut o făgăduință de răsplătire tuturor celor care, prin credință, se dedică practicării faptelor bune.

6. MĂRTURISIREA RELIGIOASĂ FĂRĂ FAPTE BUNE

O ultimă obiecție care se aduce la adresa dărnicii și milosteniei este exprimată astfel: „Mulți fac o mare mărturisire de credință, dar demonstrează puțină putere a ei în viața lor, și totuși sunt la fel de puțin dispuși să facă anumite fapte bune și sunt la fel de neroditori ca oricine altcineva”.

Trebuie să mărturisesc că această obiecție conține mai mult adevăr decât oricare dintre cele pe care le-am discutat deja. Nu pot să nu recunosc că există foarte mulți dintre aceia ale căror frunze ale mărturisirii sunt foarte bogate, dar ale căror roade de milostenie și dărnicie sunt foarte puține, și ei sunt o ocară la adresa credinței, la adresa creștinismului și un prilej scandalos pentru pretenția lor de credință.

Totuși, răspunsul poate fi acesta: dacă

mulți dintre cei care pretind și mărturisesc credința sunt lipsiți de fapte bune, cu siguranță că ei nu sunt creștini sinceri și nici convertiți adevărați, ci doar oameni care fac o mărturisire exterioară. Este cât se poate de sigur că „aleșii lui Dumnezeu se îmbracă cu o inimă plină de îndurare”, așa cum spune apostolul Pavel (Col. 3:12). Prin urmare, oricine are din lucrurile acestei lumi și pretinde credința, dar își închide inima față de fratele său sărac și nu vrea să contribuie la împlinirea nevoilor lui, oricât de frumoasă și strălucitoare ar părea pretenția lui de credință în ochii oamenilor, înaintea lui Dumnezeu nu este decât un mărturisitor putred și un fățarnic abject. Apostolul Iacov spune că „religia curată și neîntinată înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să îi cercetăm pe orfani și pe văduve în necazurile lor” (Iacov 1:27), arătând că faptele de milostenie sunt dovezi clare ale adevărului credinței

noastre și ale sincerității pretenției și mărturisirii noastre. Dacă cercetezi Scriptura, cu greu vei găsi un om cu adevărat evlavios care să nu fi fost milostiv. Ba chiar, cu cât era mai evlavios, cu atât era mai de remarcat în fapte de milostenie.

Exemple biblice ale evlaviei însoțite de milostenie

Aici aș putea să ofer câteva exemple biblice ale evlaviei însoțite de milostenie.

Așa cum era deosebit în evlavie, *Avraam*, tatăl credincioșilor, era la fel de deosebit în ospitalitate, una dintre cele mai nobile fapte de milostenie. Astfel, citim că Avraam stătea la ușa cortului și, de îndată ce vedea străini trecând pe acolo, îi chema înăuntru și îi găzduia (Gen. 18:1-2).

După cum în zilele lui *Iov*, nu era nimeni ca el în evlavie, despre care Dumnezeu însuși mărturisește că „nu este nimeni ca el pe

Pământ. El este un om fără prihană și curat la suflet, care se teme de Dumnezeu și se abate de la rău” (Iov 1:8), tot astfel, nu era nimeni asemenea lui în dărnicie. Observă ce spune el despre sine: „Binecuvântarea nenorocitului venea peste mine”, adică prima multe rugăciuni și urări de bine de la cei pe care îi ajutase în starea lor jalnică și aproape pierdută; „umpleam de bucurie inima văduvei” – adică, prin dărnicia și generozitatea lui în nevoia văduvei, îi dădea prilej de bucurie din inimă (Iov 29:13).

Ulterior, Iov spune că nu își mânca singur hrana, așa cum fac oamenii zgârciți și aspri, fără să le dăruiască o parte orfanilor flămânzi, nici nu a văzut pe cineva pierind din lipsă de îmbrăcăminte, tocmai pentru că le sărea în ajutor (Iov 31:17, 19). Prin aceste expresii, ni se sugerează că Iov era gata să-i hrănească pe cei flămânzi, să-i îmbrace

pe cei goi și să săvârșească alte fapte asemănătoare de milostenie.

Apoi Scriptura ne aduce aminte, spre lauda veșnică a profetului *Obadia*, că, într-o vreme de foamete și prigoană, nu doar că a ascuns 100 de proroci ai lui Dumnezeu într-o peșteră, ca să-i scape de cruzimea Izabelei, ci, în acele lipsuri mari, le-a și dat hrană și le-a împlinit nevoile: „De aceea, când i-a nimicit Izabela pe prorocii Domnului, Obadia a luat o sută de proroci, i-a ascuns câte cincizeci într-o peșteră, și i-a hrănit cu pâine și cu apă” (1 Împ. 18:4).

În Noul Testament, citim despre *Corneliu* că, pe cât era de evlavios, pe atât era și de milostiv, căci Duhul lui Dumnezeu mărturisește despre el că era un om „cucernic și temător de Dumnezeu, împreună cu toată casa lui. El făcea multe milostenii norodului, și se ruga totdeauna lui Dumnezeu”

(F.A. 10:2). El nu era doar milostiv, ci priosea în fapte de milostenie, dăruind mult spre ajutorarea săracilor.

Citim, de asemenea, despre *Gaiu*, descris ca un cetățean bogat și evlavios din Corint, care obișnuia să-i găzduiască în casa sa nu numai pe apostolul Pavel, ci și pe toți creștinii care veneau în cetatea aceea: „Gaiu, gazda mea și a întregii biserici, vă trimite sănătate” (Rom. 16:23).

Apostolul *Pavel*, care era un creștin sfânt și plin de râvnă, era și milostiv, căci în Epistola lui către Timotei, când enumeră unele dintre virtuțile sale, precum credința, răbdarea, îndelunga răbdare și altele, pomeniște și dragostea milostivă: „Tu, însă, ai urmărit de aproape învățătura mea, purtarea mea, hotărârea mea, credința mea, îndelunga mea răbdare, dragostea mea, răbdarea mea” (2 Tim. 3:10).

Citim și despre *Zacheu* că, deși înainte de convertire era un escroc lacom, după convertire a dat jumătate din averiile sale săracilor, căci el a spus: „Iată, Doamne, jumătate din averia mea o dau săracilor” (Luca 19:8).

Dar cel mai remarcabil exemplu este milostenia *creștinilor din biserica primară*, care, după ce au fost convertiți prin slujirea apostolilor și au primit credința creștină, „toți cei ce aveau ogoare sau case, le vindeau, aduceau prețul lucrurilor vândute, și-l puneau la picioarele apostolilor; apoi se împărțea fiecăruia după cum avea nevoie” (F.A. 4:34-35).

Poți vedea, așadar, că milostenia a fost întotdeauna o trăsătură a creștinului sincer și a credinciosului autentic. Și cu siguranță că aceia care sunt altoiți în Isus Hristos printr-o credință adevărată și vie nu pot să nu fie

mlădițe roditoare, aducând roade ale milei și compasiunii, roade de dragoste și generozitate față de frații lor săraci.

ÎNCHEIERE

Voi încheia cu un pasaj din scrierea unui teolog venerabil, care este plecat acum la Domnul:

„Dacă lumea ți-a încuiat inima și ți-a înghețat simțurile lăuntrice ale compasiunii față de săraci, oricât de frumos ar străluci pretenția ta exterioară de credință, oricât de cumpătat ai înfățișa aparența lipsită de viață a sfințeniei pe din afară și oricât de strict ai respecta îndatoririle religioase zilnice; ba chiar dacă ai putea să-i uimești pe creștinii mai slabi prin străduințe religioase spasmodice și printr-o ferveare artificială în rugăciune; dacă, cu toate acestea, focul sfânt al dragostei frățești nu-ți încălzește inima și nu te face să ajuți cu dragoste și putere atunci când apare prilejul, îndrăznesc să spun că ești

putred până în rădăcina inimii tale, și că nu există în tine dragoste adevărată față de Dumnezeu, nici har, nici nădejde de mântuire.

Fie ca acel loc înfricoșător de foc, îndreptat împotriva tuturor fariseilor lacomi, de care ești avertizat prin cuvintele apostolului, „dar cine are bogățiile lumii acesteia, și îl vede pe frațele său în nevoie, și își închide inima față de el, cum rămâne în el dragostea de Dumnezeu?” (1 Ioan 3:17), să-ți topească împietrirea inimii și să-ți deschidă simțămintele milei față de frații tăi săraci în Hristos Isus, căci altfel, să nu te aștepți să-L privești mai târziu cu bucurie în față sau să găsești milă în ziua aceea”.¹

¹ Robert Bolton, *Directions for a Comfortable Walking with God*, p. 262.

DESPRE AUTOR

Thomas s-a născut la Bow, lângă Stratford, la 19 septembrie 1605, fiind fiul cunoscutului teolog William Gouge. Thomas a făcut studii la Eton, apoi la King's College, în Cambridge, al cărui membru al corpului profesoral a și devenit ulterior.

După ce și-a încheiat studiile, i s-a încredințat spre păstorire parohia Colsden, în comitatul Surrey, unde a slujit doi sau trei ani. În anul 1638, Thomas s-a mutat la parohia St. Sepulchre's din Londra, iar în anul următor s-a căsătorit cu una dintre fiicele Sir Robert Darcy.

În această parohie numeroasă, el și-a îndeplinit timp de 24 de ani îndatoririle de slujitor credincios al lui Hristos. Thomas a fost sânguincios în vizitarea bolnavilor și generos în ajutorarea celor nevoiași. În fiecare

dimineață, el ținea cursuri de catehizare în biserică, mai ales pentru săraci, care erau în general cei mai neștiutori, și pentru cei vârstnici, care aveau mai mult timp la dispoziție. Pentru a-i încuraja să vină, el le dăruia bani sau alimente o dată pe săptămână, dar schimba ziua pentru a-i determina să participe cu regularitate și din inimă.

Când a fost înlăturat din slujire, Thomas s-a abținut să predice, socotind că putea face la fel de mult sau chiar mai mult bine în alte modalități, fără să stârnească nemulțumirea autorităților, însă ulterior a primit permisiunea de la unii episcopi anglicani să predice în Țara Galilor, când mergea în călătoria sa anuală, în scopuri caritabile.

Thomas i-a ajutat pe slujitorii persecutați care se aflau în situații materiale dificile, a contribuit la înființarea a aproape 400 de școli în orașele principale, în special pentru

copiii muncitorilor săraci. Thomas a dăruit un număr mare de cărți religioase, a tipărit catehismul bisericii [anglicane] în limba galeză, ca și alte cărți de viață practică. În anul 1675, el a procurat o ediție nouă și corectă a Bibliei în limba galeză și a cărții de liturghie, distribuindu-le în 8000 de exemplare pe cheltuiala proprie.

În urma incendiului din Londra, Thomas a suferit o pierdere mare, astfel că, atunci când i-a murit soția și și-a așezat copiii la casele lor, îi mai rămăseseră doar 150 de lire sterline pe an [cca. 45.000 lire sterline la valoarea actuală, n.tr.]. Din această sumă, el a dăruit 100 de lire pentru scopuri caritabile. Calamy îl descrie ca „o minune a carității, smereniei, sincerității și modestiei”. Baxter notează următoarele despre el: „Nu l-am auzit niciodată pe vreun om, indiferent de rang, categorie sau denominație, să

spună vreun cuvânt critic despre el, și nici nu am auzit să i se atribuie vreo greșeală în viața ori în învățătura lui”. Arhiepiscopul Tillotson, care a rostit predica la înmormântarea lui Thomas, a spus: „Luând toate lucrurile în considerare, de la vremurile de început ale creștinismului încoace n-au fost mulți dintre fiii oamenilor căroră să li se potrivească mai bine acel caracter glorios al Fiului lui Dumnezeu, anume că umbla făcând bine, cum poate fi descris Thomas”.

Evlavia lui Thomas față de Dumnezeu, care este temelia necesară a tuturor celorlalte haruri și virtuți, era vizibilă și exemplară, dar pașnică și smerită, manifestându-se prin substanță și realitate, nu prin aparență și ostentație. Evlavia lui nu consta atât de mult în a-i muștra și a-i găsi vinovați pe alții, ci într-o grijă potrivită și în stăpânirea asupra propriei inimi și vieți. Modestia lui

era atât de mare, încât nici prin cuvinte, nici prin fapte nu lăsa să se vadă că s-ar fi prețuit pe sine sau că urmărea aplauzele oamenilor. Thomas era îmbrăcat în smerenie, astfel că în niciunul dintre cuvintele ori faptele lui nu se zărea nici cea mai mică urmă de mândrie sau patimă. Nu doar că el era lipsit de mânia și amărăciune, ci și de orice atitudine morocănoasă.

În mijlocul oamenilor și în conversațiile sale, Thomas era un om prietenos și plăcut, având o mare seninătate a minții și o consecvență a atitudinii, lucruri care erau vizibile chiar pe chipul său. Dar virtutea care strălucea cel mai mult în Thomas și care era trăsătura cea mai caracteristică și distinctivă era sânguința lui bucuroasă și neobosită în promovarea faptelor de caritate.

În ce privește lucrarea publicistică, Thomas Gouge a scris mai multe cărți, precum

A Word to Sinners, and a Word to Saints; The Surest and Safest Way of Thriving; The Principles of the Christian Religion explained to the Capacity of the Meanest; Christian Directions, Showing How to Walk with God; The Christian Householder; și The Young Man's Guide. Viața lui Thomas a fost o ilustrare constantă și frumoasă a principiilor expuse în mesajul cărții de față.

Thomas a plecat în veșnicie pe 29 octombrie 1681, în vârstă de 76 de ani, și a fost înmormântat în cimitirul bisericii St. Anne's, Blackfriars.

Anexă.

ÎNTREBĂRI PENTRU STUDIU ȘI REFLECȚIE

INTRODUCERE

- (1) Cum influențează bogățiile felul în care te raportezi la Dumnezeu și la ceilalți? În ce situații riști să îți pui încrederea mai degrabă în averiile și banii tăi decât în Dumnezeu?
- (2) Cum poți folosi în mod înțelept ceea ce Dumnezeu ți-a încredințat din punct de vedere material, fără să cazi nici în lăcomie, nici în neglijarea responsabilităților tale?
- (3) În ce fel dovedesc dărnicia și faptele bune autenticitatea credinței tale? Cum poți înțelege rolul lor fără să consideri că îți câștigi mântuirea prin ceea ce dăruiești?

CAPITOLUL 1. CELE OPT PRINCIPII ALE DĂRNICIEI ȘI MILOSTENIEI

- (1) De ce este important ca dărnicia să fie făcută cu dreptate, sinceritate și integritate? Există situații în care ai putea încerca să compensezi prin generozitate o nedreptate pe care ai făcut-o?
- (2) De ce contează nu doar ceea ce dăruiești, ci și felul în care dăruiești? Cum se manifestă în practică o dărnicie făcută cu bucurie, compasiune și promptitudine, fără amânare sau dorința de a primi aprecierea oamenilor?
- (3) Cum poți găsi echilibrul între generozitatea față de cei aflați în nevoie și înțelepciunea de a folosi resursele încredințate ție? Ce ar trebui să iei în considerare când hotărăști pe cine să ajuți și cu cât?
- (4) În care dintre cele opt principii ale dărnicii și milosteniei crezi că stai bine, și la

care dintre ele crezi că este nevoie de îmbunătățire?

CAPITOLUL 2. MIJLOACE BIBLICE PENTRU CULTIVAREA HARULUI DĂRNICIEI

- (1) Cum ți-ar putea schimba perspectiva asupra banilor și a bunurilor meditarea regulată la poruncile biblice referitoare la dărnicie? Ce adevăruri ai nevoie să ți le reamintești mai des?
- (2) Ce rol au rugăciunea și sârguința în muncă în cultivarea unei inimi generoase? Cum poți trece de la dorința de a ajuta la pregătirea concretă pentru a putea face acest lucru?
- (3) Ce cheltuieli inutile ai putea reduce pentru a avea mai multe resurse destinate celor aflați în nevoie? Cum ar putea arăta un plan practic și constant de economisire și dărnicie în viața ta?

CAPITOLUL 3. MOTIVAȚII LA DĂRNICIE GENEROASĂ

- (1) Care dintre motivațiile prezentate de autor – mărirea dărniciiei, evlavie înaintea lui Dumnezeu, folosul și răsplata milosteniei sau paguba produsă de neglijarea ei – te cercetează cel mai mult? De ce?
- (2) Cum te ajută perspectiva că dărnicia este o expresie a evlaviei și o jertfă plăcută lui Dumnezeu să privești diferit ajutorarea celor nevoiași?
- (3) Cum poți fi încurajat de făgăduințele lui Dumnezeu privind răsplătirea faptelor de milostenie și dărnicie, fără să transformi dărnicia într-o tranzacție prin care urmărești un câștig personal?

CAPITOLUL 4. OBIECȚII LA ADRESA DĂRNICIEI ȘI MILOSTENIEI

- (1) Cum poți împlini responsabilitățile față

de propria familie și copii, păstrând în același timp o preocupare reală pentru cei aflați în nevoie? Când poate grija legitimă pentru familie să devină o justificare pentru egoism și zgârcenie?

- (2) Cum ar trebui să te influențeze sărăcia, vremurile grele și teama de lipsuri în felul în care dăruiești? Care este diferența dintre planificarea înțeleaptă pentru viitor și refuzul de a ajuta din cauza fricii?
- (3) Cum poți răspunde la situațiile în care te temi că dărnicia ta va fi irosită sau folosită greșit, fără să devii indiferent față de suferința și nevoile altora? În ce fel demonstrează faptele de milostenie că evlavia ta nu este doar una declarativă?

ÎNTREBĂRI APLICATIVE FINALE

- (1) Ce îmi arată felul în care folosesc banii și bunurile pe care le am despre locul pe

care Dumnezeu îl ocupă în viața mea și despre lucrurile în care îmi pun încrederea cu adevărat?

(2) Care este o nevoie concretă pe care o cunosc și față de care pot manifesta dărnicie în mod drept, înțelept, generos și cu bucurie? Ce pași practici pot face în perioada următoare?

(3) Dacă aș evalua dărnicia mea nu doar după suma oferită, ci și după motivațiile inimii, disponibilitatea de a ajuta și grija față de ceilalți, ce ar trebui să schimb pentru ca dărnicia mea să-I fie plăcută lui Dumnezeu?

(4) Ce îmi dezvăluie reacția mea față de frații și semenii aflați în nevoie despre starea inimii mele și despre autenticitatea dragostei mele față de Dumnezeu?

(5) Cum pot evita discrepanța dintre o viață

religioasă aparent exemplară și lipsa faptelor concrete de compasiune și generozitate?

(6) Ce schimbare ar fi necesară în atitudinea, prioritățile sau obiceiurile mele pentru ca dragostea față de cei în nevoie să se vadă mai clar în viața mea de zi cu zi?

MAGNA GRATIA

Noi vestim Evanghelia harului

Asociația MAGNA GRATIA este o organizație creștină non-profit care își concentrează eforturile pe proclamarea Evangheliei prin literatură consecventă doctrinar, prin evanghelizare și echiparea bisericilor evanghelice de limba română.

Dacă ai fost binecuvântat citind această carte, poți ajuta la binecuvântarea altor credincioși, astfel:

1. Recomandă mai departe această carte!
2. Scrie o recenzie pe pagina noastră de internet de unde ai descărcat această carte.
3. Vizitează pagina noastră de internet la **magnagratia.org** și află mai multe despre lucrarea noastră, și citește GRATUIT cele peste 450 de cărți ale unora dintre cei mai buni autori creștini din istorie.
4. Rămâi conectat la noutățile MAGNA GRATIA vizitând profilele noastre de social media și abonându-te la noutăți pe email, așa încât să fii anunțat când publicăm resurse noi.
5. Roagă-te pentru noi.
6. Donează și ajută-ne să mergem mai departe. Donațiile se pot face online pe pagina noastră de internet.

Pentru orice alte informații, scrie la contact@magnagratia.org.

magnagratia.org